

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)

7ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της την 17^η Ιουλίου 2020 με την εξής σύνθεση: Μιχάλης Σειραδάκης-Πρόεδρος, Χρυσάνθη Ζαράρη-Εισηγήτρια και Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 09.06.2020 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΑΕΠΠ 707/09.06.2020 Προδικαστική Προσφυγή του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «... ..» με το διακριτικό τίτλο «... .. Α.Ε.», (εφεξής προσφεύγων) με έδρα την ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του «...» -, (εφεξής αναθέτουσα αρχή), όπως εκπροσωπείται νόμιμα και

Του παρεμβαίνοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «... ..» με το διακριτικό τίτλος: «... .. S.A.», (εφεξής παρεμβαίνων) που εδρεύει στην ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή στην οποία σωρεύει και αίτημα λήψης μέτρων προσωρινής προστασίας ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθεί η υπ' αρ. ... Διακήρυξη Διεθνούς Δημόσιου Ανοικτού Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού για την ανάθεση της «Υπηρεσίας Καθαρισμού Κτιρίων» της αναθέτουσας αρχής, άλλως να ακυρωθούν ή να τροποποιηθούν οι προσβαλλόμενοι όροι της ώστε να συμμορφώνονται με την κείμενη νομοθεσία και τις αρχές της προστασίας του ανταγωνισμού, της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, της διαφάνειας και της αναλογικότητας.

Ο παρεμβαίνων αιτείται τη διατήρηση ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Χρυσάνθη Γ. Ζαράρη

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή για την άσκηση της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής έχει καταβληθεί e-παράβολο ύψους 7.941,80 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ..., εκτύπωση ηλεκτρονικής πληρωμής του ως άνω παραβόλου δια μέσου της ALPHA BANK ημερομηνίας 05.06.2020 και εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών όπου στο πεδίο κατάσταση του ως άνω παραβόλου αναφέρεται η ένδειξη «Δεσμευμένο»).

2. Επειδή, με την με αρ. ... διακήρυξη, η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε ανοικτό δημόσιο διεθνή ηλεκτρονικό διαγωνισμό για την ανάθεση της «ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΚΤΙΡΙΩΝ», (CPV ...) του και του διασυνδεδεμένου (...), για ένα (1) έτος, συνολικής προϋπολογιζόμενης δαπάνης 1.588.341,69€ χωρίς ΦΠΑ (1.969.543,70€ με ΦΠΑ 24%) και κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάση βέλτιστης σχέσης ποιότητας τιμής (συμφερότερη προσφορά), σύμφωνα με τις ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ του Παραρτήματος Ι. Καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίσθηκε η 16.06.2020, ωστόσο η αναθέτουσα αρχή, κατόπιν κατάθεσης της υπό εξέταση προσφυγής, με την με αρ. 1009/12.06.2020 απόφασή της, μετέθεσε την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών της επίμαχης διαγωνιστικής διαδικασίας έως την Τετάρτη 19 Αυγούστου 2020 κα ώρα 11:00:00.

3. Επειδή, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου περίληψη της διακήρυξης απεστάλη για δημοσίευση στο Συμπλήρωμα της ΕΕΕΕ στις 15.05.2020 [...], η διακήρυξη καταχωρήθηκε στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ) ΑΔΑΜ: ... 2020-05-15 καθώς και στην διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ όπου έλαβε αύξοντα αριθμό ΕΣΗΔΗΣ

4. Επειδή, ο διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθρο 345 του ν. 4412/2016.

5. Επειδή, αναφορικά με την εμπρόθεσμη άσκηση της υπό εξέταση προσφυγής -προϋπόθεση παραδεκτής άσκησης- κατατέθηκε στις 09.06.2020 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, δοθείσας της δημοσίευσης της προσβαλλόμενης στις 15.05.2020, σύμφωνα δε με τα υπευθύνως δηλωθέντα στην υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή (σελ.3 αυτής πεδίο Δ), ο προσφεύγων έλαβε γνώση της προσβαλλόμενης στις 03.06.2020. Εν προκειμένω, σύμφωνα με τις ρητές διατάξεις της παρ. 1 περ. γ) του άρθρου 361 με τίτλο «Προθεσμία άσκησης της προσφυγής» του ν. 4412/2016, ορίζεται ότι σε περίπτωση προσφυγής κατά πράξης της αναθέτουσας αρχής, η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής είναι δέκα (10) ημέρες από την πλήρη, πραγματική ή τεκμαιρόμενη, γνώση της πράξης που βλάπτει τα συμφέροντα του ενδιαφερόμενου οικονομικού φορέα. Ειδικά για την άσκηση προσφυγής κατά προκήρυξης, η πλήρης γνώση αυτής τεκμαίρεται μετά την πάροδο δεκαπέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση στο ΚΗΜΔΗΣ. Από την ανωτέρω σαφή διατύπωση του άρθρου 361 παρ. 1 περ. γ εδ. β' του ν. 4412/2016 προκύπτει ότι, σε περίπτωση προσβολής όρων διακήρυξης η πλήρης γνώση τεκμαίρεται μετά την πάροδο δέκα πέντε (15) ημερών από την δημοσίευσή της στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ, οπότε και εκκινεί η δεκαήμερη προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής. Είναι σαφές, επομένως, ότι το χρονικό διάστημα των δέκα πέντε (15) ημερών από τη δημοσίευση της διακήρυξης στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. δεν αποτελεί την προθεσμία άσκησης της προδικαστικής προσφυγής, αλλά την προθεσμία για την στοιχειοθέτηση του τεκμηρίου της πλήρους γνώσης της Διακήρυξης, από την οποία εκκινεί η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής. Εν προκειμένω (βλ. ad hoc ΕΑ ΣΕ 56/2020 σκ.7), «από το σαφές γράμμα του άρθρου 361 παρ. 1 περ. γ εδ. β' του ν. 4412/2016 προκύπτει ότι η δεκαπενθήμερη προθεσμία από

τη δημοσίευση της διακηρύξεως στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. προβλεφθεί στον νόμο, προκειμένου να καθορισθεί ένα σταθερό χρονικό σημείο, μετά την πάροδο του οποίου τεκμαίρεται η πλήρης γνώση της διακηρύξεως, προκειμένου να κινηθεί η προθεσμία για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής και όχι ως προθεσμία ασκήσεως της προδικαστικής προσφυγής». Στην υπό εξέταση προσφυγή, η προσβαλλόμενη Διακήρυξη δημοσιεύτηκε στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. στις 15-05-2020, η τεκμαιρόμενη πλήρης γνώση της Διακήρυξης έλαβε χώρα στις 30-05-2020 και η προθεσμία των δέκα ημερών από την τεκμαιρόμενη πλήρη γνώση της Διακήρυξης για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής, έληγε στις 09-06-2020. Επομένως, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή, ασκήθηκε εμπροθέσμως, δοθέντος ότι κατατέθηκε στην επικοινωνία του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στις 09.06.2020, απορριπτόμενων, ως αβάσιμων, των περί του αντιθέτου ισχυρισμών της αναθέτουσας αρχής και του παρεμβαίνοντος, όσον αφορά την εκ μέρους τους επίκληση της υπ' αρ. 109/2019 απόφασης της Επιτροπής Αναστολών η οποία, όπως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, αντιμετώπισε προεχόντως διάφορο νομικό ζήτημα και, συγκεκριμένα, τη δυνατότητα στοιχειοθέτησης πλήρους γνώσης της διακήρυξης, βάσει των πραγματικών δεδομένων της εκεί κρινόμενης περίπτωσης, σε χρόνο προγενέστερο των δεκαπέντε ημερών από την δημοσίευσή της στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. Σημειώνεται δε, ότι ο προσφεύγων δηλώνει ότι έλαβε γνώση στις 03.06.2020. Περαιτέρω, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ 39/2017, κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από τον προσφεύγοντα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, και είναι νομίμως υπογεγραμμένη, ήτοι ασκήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016 και του ΠΔ 39/2017.

6. Επειδή, κατά την έννοια των ως διατάξεων των άρθρων 346 (παρ. 1 και 2) και 360 (παρ. 1) του ν. 4412/2016, εάν ο ενδιαφερόμενος για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης, πρέπει, προκειμένου να θεωρηθεί ότι ασκεί την αίτηση με έννομο συμφέρον, να επικαλεσθεί βλάβη από όρο της διακήρυξης ο οποίος παραβιάζει, κατ' αυτόν, τους κανόνες που αφορούν στις προϋποθέσεις

συμμετοχής στο διαγωνισμό, τη διαδικασία επιλογής του ανάδοχου ή τα εφαρμοστέα για την ανάδειξη του κριτήρια, σε σημείο που να αποκλείει ή να καθιστά ουσιωδώς δυσχερή τη (λυσίτελη) συμμετοχή του στον διαγωνισμό (βλ. ΕΑ 86/2018, 12-15/2018 Ολομ. - πρβλ. ΕΑ 146-148/2016 Ολομ.).

7. Επειδή, στην υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή, ο προσφεύγων, ο οποίος δραστηριοποιείται στην σχετική με το αντικείμενο της διακήρυξης αγορά, αναφέρει τους λόγους εκείνους που δικαιολογούν την επίκληση βλάβης εκ μέρους του, ισχυριζόμενος ότι η συμπερίληψη των προσβαλλόμενων όρων τον αποκλείουν εν τοις πράγμασι από την διαγωνιστική διαδικασία διότι οι όροι της προσβαλλόμενης διακήρυξης παραβιάζουν τους οικείους κανόνες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. Εν προκειμένω, ισχυρίζεται ότι *«Η εταιρεία μας έχει έννομο συμφέρον για την άσκηση της παρούσας προδικαστικής προσφυγής, αφού είναι επιχείρηση παροχής υπηρεσιών καθαρισμού, δραστηριοποιείται ενεργά στον τομέα της παροχής υπηρεσιών καθαρισμού σε μεγάλα νοσοκομεία και ενδιαφέρεται να συμμετάσχει στον επίδικο διαγωνισμό. Λόγω των μη νόμιμων όρων της Διακήρυξης που προσβάλλονται παρακάτω, η εταιρεία μας, η οποία έχει συμφέρον να της ανατεθεί η δημοπρατούμενη σύμβαση, εμποδίζεται να λάβει μέρος στον επίμαχο διαγωνισμό, για τους λόγους που αναλυτικά εκτίθενται σε κάθε χωριστό λόγο της παρούσας προσφυγής»*. Επομένως, θεμελιώνει καταρχήν παραδεκτώς, το πώς στοιχειοθετείται εκ μέρους του η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος για την προσβολή όρων της υπό στοιχείο 2 της παρούσας διαγωνιστικής διαδικασίας.

8. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή προέβη, στις 11.06.2020 σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής σε κάθε «ενδιαφερόμενο» τρίτο.

9. Επειδή, με την με αρ. 875/10.06.2020 Πράξη του Προέδρου του 7^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής και επί του αιτήματος λήψης προσωρινών μέτρων. Στην συνέχεια, απέστειλε στην ΑΕΠΠ στις 19.06.2020 τις οικείες απόψεις της.

10. Επειδή, εμπροθέσμως, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 7 του ΠΔ 39/2017, κατατέθηκε στην «επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου διενέργειας του διαγωνισμού η από 22.06.2020 παρέμβαση του οικονομικού φορέα με τον διακριτικό «... .. S.A.». Περαιτέρω, ο παρεμβαίνων προς θεμελίωση του εννόμου συμφέροντος του ισχυρίζεται ότι αποτελεί τον υφιστάμενο ανάδοχο υπηρεσιών καθαριότητας του Νοσοκομείου και ενδιαφέρεται δικαιολογημένα να συμμετάσχει και στον ήδη προκηρυχθέντα διαγωνισμό, παράλληλα, ισχυρίζεται ότι πληροί τις τεθείσες προϋποθέσεις συμμετοχής, και επομένως βλάπτεται σε περίπτωση αποδοχής της προσφυγής, καθόσον επιδιώκεται μ' αυτήν η εξάλειψη εύλογων και νόμιμων απαιτήσεων της αναθέτουσας Αρχής, τις οποίες πληροί, και που τελούν σε συνάφεια με το αντικείμενο της σύμβασης και τα κριτήρια επιλογής των ενδιαφερομένων οικονομικών φορέων, και, γενικά, η προσαρμογή των όρων της διακήρυξης με βάση τις δυνατότητες και τις επιχειρηματικές επιδιώξεις του ήδη προσφεύγοντος.

11. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η ως άνω προσφυγή νομίμως και καταρχήν παραδεκτώς κατά τα ως άνω, εισάγεται ενώπιον του 7^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ, σύμφωνα με τις διατάξεις του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016 και του Π.Δ/τος 39/2017.

12. Επειδή, ο προσφεύγων, καταρχήν, παραθέτει σύντομο ιστορικό όπου αναφέρει και ότι *«Επισημαίνεται ότι κατά της υπ' αρ. 140/2019 Διακήρυξης του αμέσως προηγούμενου διαγωνισμού με το ίδιο αντικείμενο που είχε προκηρύξει το «...» η εταιρεία μας είχε ασκήσει ενώπιον της ΑΕΠΠ την με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης 62/22-01-2020 προδικαστική της προσφυγή, η οποία έγινε δεκτή δυνάμει της υπ' αρ. 301/2020 απόφασης του 2ου Κλιμακίου της ΑΕΠΠ. Με την απόφαση αυτή έγιναν δεκτοί, μεταξύ άλλων, οι λόγοι που είχε προβάλει η εταιρεία μας κατά της νομιμότητας όρων της ανωτέρω Διακήρυξης, που αφορούσαν επί ποινή αποκλεισμού απαιτήσεις για κατοχή συγκεκριμένων προτύπων ISO τόσο από τους ίδιους τους υποψηφίους αναδόχους όσο και από τους οικονομικούς φορείς που θα εκμίσθωναν press container στον Ανάδοχο για*

συλλογή απορριμμάτων οικιακού τύπου. Ωστόσο, οι όροι αυτοί που κρίθηκαν μη νόμιμοι με την ανωτέρω απόφαση της ΑΕΠΠ επαναλαμβάνονται επί της ουσίας, παρότι τυπικά παραλλαγμένοι, με τους προσβαλλόμενους με την παρούσα προδικαστική προσφυγή όρους της επίμαχης Διακήρυξης με αρ. ...». Ειδικότερα, ο προσφεύγων, ισχυρίζεται ότι «III. Λόγοι προσφυγής, **Πρώτος Λόγος: Μη νόμιμη απαίτηση της Διακήρυξης για συμμόρφωση σε πρότυπο μη σχετιζόμενο με το αντικείμενο της σύμβασης**

Στον όρο 2.2.7 «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας» της Διακήρυξης (σελ. 21) προβλέπονται τα εξής:Περαιτέρω, στον όρο 2.2.9.2. της Διακήρυξης προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: «B.5. Για την απόδειξη της συμμόρφωσής τους με πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης της παραγράφου 2.2.7 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν.... (ε) Σύστημα Διαχείρισης Καταπολέμησης της Δωροδοκίας για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς Χώρους σύμφωνα με το πρότυπο ISO 37001:2016, ή μεταγενέστερο αυτού». Στη συνέχεια παραπέμπει στο άρθρο 82 «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης (άρθρο 62 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του ν. 4412/2016 και ισχυρίζεται ότι «Όπως προκύπτει, επομένως, από τις ανωτέρω διατάξεις, η εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία δεν απαιτεί από τις Αναθέτουσες Αρχές να προβλέπουν υποχρεωτικά στην εκάστοτε Διακήρυξη την συμμόρφωση των υποψηφίων αναδοχών προς πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης, αλλά εναπόκειται στην διακριτική τους ευχέρεια η πρόβλεψη στην Διακήρυξη σχετικών όρων. Περαιτέρω, όπως επισημαίνει η ΕΑΑΔΗΣΥ στο «Υπόδειγμα Διακήρυξης για Συμβάσεις Γενικών Υπηρεσιών με Ανοικτή αξία ανώτερη των 60.000 Ευρώ χωρίς ΦΠΑ» (έκδοση Ιουλίου 2019, σελ. 28, υποσημείωση 113) «τα πρότυπα είναι προαιρετικά, ήτοι τίθενται στην παρούσα διακήρυξη, κατά την κρίση και τη διακριτική ευχέρεια της Α.Α. και πρέπει να σχετίζονται και να είναι ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης». Σύμφωνα, περαιτέρω, με το άρθρο 18 παρ. 1 του ν. 4412/2016 (ΦΕΚ Α' 147), ο οποίος αποτελεί το νομικό πλαίσιο που διέπει τις

διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων [παρατίθεται η εν λόγω διάταξη] Εν προκειμένω, όπως προαναφέρθηκε, μεταξύ των συστημάτων ποιότητας που απαιτεί, με ποινή αποκλεισμού, η Διακήρυξη είναι και το Σύστημα Διαχείρισης Καταπολέμησης της Δωροδοκίας για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς Χώρους σύμφωνα με το πρότυπο ISO 37001:2016, ή μεταγενέστερο αυτού. Όπως προκύπτει από την περιγραφή του που παραθέτει ο Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης (International Organization for Standardization [ISO])(<https://www.iso.org/standard/65034.html>) στην επίσημη ιστοσελίδα του σε συνδυασμό με την περιγραφή που δίδουν οι φορείς πιστοποίησης, το ISO 37001:2016 ισχύει μόνο για δωροδοκία, καθορίζει απαιτήσεις και παρέχει καθοδήγηση για ένα σύστημα διαχείρισης που έχει σχεδιαστεί για να βοηθά έναν οργανισμό να συμμορφώνεται με τους νόμους κατά της δωροδοκίας και τις εθελοντικές δεσμεύσεις που ισχύουν για τις δραστηριότητες του. Το ISO 37001: 2016 δεν αφορά ειδικά τις απάτες, τα καρτέλ και άλλα αδικήματα κατά της εμπιστοσύνης / του ανταγωνισμού, τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή άλλες δραστηριότητες που σχετίζονται με διεφθαρμένες πρακτικές, αν και ένας οργανισμός μπορεί να επιλέξει να επεκτείνει το πεδίο του συστήματος διαχείρισης ώστε να συμπεριλάβει τέτοιες δραστηριότητες. Οι απαιτήσεις του ISO 37001: 2016 είναι γενικές και προορίζονται να ισχύουν για όλους τους οργανισμούς (ή τμήματα ενός οργανισμού), ανεξάρτητα από τον τύπο, το μέγεθος και τη φύση της δραστηριότητας, και είτε στον δημόσιο, ιδιωτικό είτε μη κερδοσκοπικό τομέα. Όμως, ειδικά ως προς τη δωροδοκία, τόσο η Οδηγία 2014/24/ΕΕ όσο και ο νόμος 4412/2016 προβλέπουν σχετικό υποχρεωτικό λόγο αποκλεισμού. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 1 περ. β του ν. 4412/2016, «Οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν έναν οικονομικό φορέα από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης όταν αποδεικνύουν, με την επαλήθευση που προβλέπεται στα άρθρα 79 έως 81 ή είναι γνωστό στην αναθέτουσα αρχή με άλλο τρόπο, ότι υπάρχει εις βάρος του αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση για έναν από τους ακόλουθους λόγους: α) ... β) δωροδοκία, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της σύμβασης περί της καταπολέμησης της διαφθοράς στην οποία

ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών-μελών της Ένωσης (ΕΕ C195 της 25.6.1997, σ. 1) και στην παράγραφο 1 του άρθρου 2 της απόφασης-πλαίσιο 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003, για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα (ΕΕ L 192 της 31.7.2003, σ. 54), καθώς και όπως ορίζεται στην κείμενη νομοθεσία ή στο εθνικό δίκαιο του οικονομικού φορέα...». Η ανωτέρω διάταξη έχει μεταφερθεί στον όρο 2.2.3.1 περ. β' της Διακήρυξης. Συνεπώς, ειδικά για το ζήτημα της δωροδοκίας, ο νόμος προβλέπει ειδικά τόσο τις προϋποθέσεις αποκλεισμού των οικονομικών φορέων από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης, όσο και τα μέσα απόδειξης της δωροδοκίας, τα οποία προβλέπονται στα άρθρα 79 έως 81 του ν. 4412/2016. Με τον τρόπο αυτό, ο νόμος εξαιρεί ρητά από τα αποδεικτικά στοιχεία για τη συνδρομή ή μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού τα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, τα οποία προβλέπονται στο άρθρο 82 του ίδιου νόμου. Όπως προκύπτει, από τα ανωτέρω, η απαίτηση της Διακήρυξης για κατοχή προτύπου ISO 37001:2016 και εν γένει η απαίτηση της Διακήρυξης για κατοχή προτύπου για τη Διαχείριση της Καταπολέμησης της Δωροδοκίας δεν προβλέπεται από το νόμο ως αποδεικτικό μέσο για την έλλειψη του λόγου αποκλεισμού του άρθρου 73 παρ. 1 περ. β του ν. 4412/2016. Με διαφορετική διατύπωση, το πρότυπο αυτό δεν είναι πρόσφορο να αποδείξει τη μη συνδρομή του σχετικού λόγου αποκλεισμού, ούτε βέβαια έχει οποιαδήποτε ειδική σχέση με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης, το οποίο συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών καθαρισμού σε κτήρια νοσηλευτικού ιδρύματος. Για την επιτυχή και απρόσκοπτη εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης δεν έχει νόημα το ISO που καθορίζει τις απαιτήσεις και παρέχει οδηγίες για τη δημιουργία, την εφαρμογή, τη συντήρηση, την αναθεώρηση και τη βελτίωση ενός συστήματος διαχείρισης της δωροδοκίας. Εξάλλου, όπως γίνεται δεκτό, δεν επιτρέπεται στις αναθέτουσες αρχές να προβλέπουν νέους λόγους αποκλεισμού, πέραν αυτών που προβλέπει ο νόμος (πρβλ. Β. Γκέρτσος σε Δημόσιες Συμβάσεις - Ν 4412/2016 Νομολογική Προσέγγιση και Πρακτική Εφαρμογή, Νομική Βιβλιοθήκη 2019, σελ. 248-249). Εν προκειμένω, η επίμαχη διακήρυξη, εισάγει στην ουσία νέο λόγο αποκλεισμού, αφού, πέραν εκείνου του άρθρου 73 παρ. 1 περ. β ν.

4412/2016 προσθέτει, ως λόγο αποκλεισμού, την έλλειψη του επίμαχου συστήματος διασφάλισης ποιότητας. Με τον προσβαλλόμενο όρο της Διακήρυξης καθιερώνεται στην ουσία ως λόγος αποκλεισμού από τη διαγωνιστική διαδικασία η μη κατοχή προτύπου για τη Διαχείριση Καταπολέμησης της Δωροδοκίας, ενώ ο νόμος και η ίδια η Διακήρυξη ακόμα και σε περίπτωση καταδίκης με δικαστική απόφαση για δωροδοκία προϋποθέτουν την έκδοση αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης. Ενώ ο νόμος, επομένως, δεν αρκείται στην έκδοση τελεσίδικης ή απλώς οριστικής δικαστικής απόφασης για δωροδοκία προκειμένου να αποκλειστεί ένας οικονομικός φορέας από την διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, η Διακήρυξη με τον επίμαχο όρο της καθιερώνει, στην ουσία, ως λόγο αποκλεισμού την απουσία ενός προτύπου. Με τον τρόπο αυτό, θέτει, με τρόπο μη νόμιμο, δυσανάλογα εμπόδια στη συμμετοχή στον διαγωνισμό και στην ανάπτυξη επαρκούς ανταγωνισμού και το οποίο δεν δικαιολογείται από τη φύση της επίμαχης σύμβασης. Το γεγονός, επομένως, ότι η επίμαχη Διακήρυξη απαιτεί επί ποινή αποκλεισμού - και χωρίς να παρέχει σχετικά τη δυνατότητα στήριξης σε ικανότητες τρίτων φορέων, σύμφωνα με τον όρο 2.2.8 αυτής (σελ. 22) - την κατοχή προτύπου διασφάλισης ποιότητας συστήματος για τη Διαχείριση Καταπολέμησης της Δωροδοκίας συνιστά περίπτωση τεχνητού περιορισμού του ανταγωνισμού και παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων, καθώς ευνοεί αδικαιολόγητα όσους οικονομικούς φορείς διαθέτουν το εν λόγω πρότυπο ISO κατά το χρόνο δημοσίευσης της διακήρυξης ..., παρ' ότι αυτό ούτε είναι πρόσφορο να αποδείξει τη μη συνδρομή του σχετικού λόγου αποκλεισμού ούτε έχει ειδική σχέση με το αντικείμενο του υπό ανάθεση έργου και δεν μπορεί να αποτελέσει κριτήριο αξιολόγησης της καταλληλότητας ενός οικονομικού φορέα να εκτελέσει με αποτελεσματικότητα το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης. Όπως έχει κριθεί (ΑΕΠΠ 301/2020, 470/2018), εναπόκειται στην ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής να θεσπίζει τους όρους της διακήρυξης και τις προδιαγραφές και απαιτήσεις του τρόπου παροχής των υπό ανάθεση υπηρεσιών με τέτοιο τρόπο, που κατά την κρίση της εξυπηρετεί το συμφέρον της, ωστόσο επιβάλλεται η αποφυγή κάθε ανοικτής ή και συγκεκαλυμμένης διάκρισης και περιορισμού της

ελευθερίας και της ισότιμης συμμετοχής σε διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων εις βάρος ομάδας προμηθευτών ή έστω και μεμονωμένου προμηθευτή (πρβλ. ενδεικτικά ΔΕΕ, Απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 1989, C3/88, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 1989, σ. 4035, σκ. 8 και Απόφαση της 3ης Ιουνίου 1992, C-360/89 Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 1-1992, σ. 3401, σκ. 11). Ως εκ τούτου, το ελάχιστο επίπεδο τεχνικής επάρκειας κατά την παροχή των προκηρυσσόμενων υπηρεσιών, όπως αυτή επιτυγχάνεται και προσδιορίζεται δια των προδιαγραφών και απαιτήσεων που απαιτούνται για μια δεδομένη σύμβαση πρέπει να είναι συνδεδεμένο και ανάλογο προς το αντικείμενο της σύμβασης. Τούτο σημαίνει πως θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα, ώστε οι απαιτήσεις να μην υπερβαίνουν τις πραγματικές ανάγκες της υπό ανάθεση σύμβασης, υπό την έννοια ότι πρέπει να συνίστανται στα αναγκαία και κατάλληλα εκείνα χαρακτηριστικά, για την καλή εκτέλεση της σύμβασης, χωρίς ωστόσο να βαίνει πέραν αυτού που είναι αναγκαίο προς τον σκοπό αυτό (Βλ. ΕΑΑΔΗΣΥ, Κατευθυντήρια Οδηγία 13). Οι αρχές, εξάλλου, της σχετικότητας, αναλογικότητας και αντικειμενικής σύνδεσης των τεχνικών προδιαγραφών με το αντικείμενο και τον σκοπό της σύμβασης πρέπει πάντοτε να ερμηνεύονται και υπό το πρίσμα της προστασίας του αποτελεσματικού, βιώσιμου και ουσιώδη ανταγωνισμού. Κατά συνέπεια, οι προδιαγραφές ενός αγαθού και οι απαιτήσεις εκτέλεσης μιας υπηρεσίας, ακόμη και αν καταρχήν παρίστανται ως θεμιτές, δεν θα πρέπει να διατυπώνονται με τρόπο τέτοιο, ώστε να αποκλείουν υποψηφίους αναδόχους, οι οποίοι υπό άλλη, ομοίως επαρκή για τη διασφάλιση του επιδιωκόμενου σκοπού, διατύπωση, θα μετείχαν, τονώνοντας έτσι τον ανταγωνισμό. Με τα ίδια κριτήρια, τέλος, της σχετικότητας με το αντικείμενο της σύμβασης και της αναλογικότητας πρέπει να επιλέγεται και η υποχρεωτική επί ποινή αποκλεισμού απαίτηση οι διαγωνιζόμενοι να διαθέτουν και να προσκομίζουν πιστοποιητικά διασφάλισης ποιότητας, ιδίως λαμβάνοντας υπόψη ότι κατά τη διατύπωση του άρθρου 82 του ν. 4412/2016 οι αναθέτουσες αρχές μπορούν και να μην απαιτούν κανένα τέτοιο πιστοποιητικό. Σημειώνεται ότι η απαίτηση της επίμαχης διακήρυξης οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς να διαθέτουν αυτό το ISO, είναι εξαιρετικά ασυνήθιστη στους διαγωνισμούς για την

παροχή υπηρεσιών καθαρισμού και για τον λόγο αυτό, η εταιρεία μας, η οποία λαμβάνει μέρος συχνά σε δημόσιους διαγωνισμούς παροχής υπηρεσιών καθαρισμού νοσοκομείων, δεν το διαθέτει σήμερα. Μάλιστα, ούτε η συγκεκριμένη αναθέτουσα αρχή είχε ζητήσει το συγκεκριμένο ISO σε προηγούμενους δικούς της διαγωνισμούς, ούτε καν στην προηγούμενη διακήρυξη που ακυρώθηκε με την απόφαση 301/2020 της ΑΕΠΠ. Εν προκειμένω, έχουμε την άποψη ότι, ανεξαρτήτως της αρχής της αυτοτέλειας των διαγωνισμών, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και να βαρύνει εν προκειμένω η επαναλαμβανόμενη πρακτική της συγκεκριμένης Αναθέτουσας Αρχής, να περιλαμβάνει στις Διακηρύξεις της παρόμοιους όρους που δεν σχετίζονται με το αντικείμενο της σύμβασης, αλλά είναι ικανοί να περιορίσουν τον ανταγωνισμό. Αναφερόμαστε ειδικότερα: Στη διακήρυξη 166/2018 της ίδιας αναθέτουσας αρχής, στην οποία περιλαμβανόταν απαίτηση, με ποινή αποκλεισμού, για κατοχή πρότυπου ποιότητας αναφορικά με την εταιρική κοινωνική ευθύνη (ISO 26000:2010). Την Διακήρυξη αυτή είχαμε προσβάλει με την με ΓΑΚ ΑΕΠΠ: 1317/11-12-2018 προδικαστική προσφυγή, από την οποία, ωστόσο, υποβάλλαμε παραίτηση για λόγους που δεν σχετίζονταν με την ουσία της, αλλά με τον προϋπολογισμό της. Στην αμέσως προηγούμενη διακήρυξη 140/2019 (η οποία ακυρώθηκε με την απόφαση 301/2020 της ΑΕΠΠ), στην οποία περιλαμβανόταν απαίτηση, με ποινή αποκλεισμού, για το σύστημα διαχείρισης ασφάλειας πληροφοριών (27001:2013) και βέβαια στην ήδη προσβαλλόμενη διακήρυξη, όπου εισάγεται για πρώτη φορά η απαίτηση για κατοχή του συστήματος διαχείρισης Καταπολέμησης της Δωροδοκίας (37001:2016). Περαιτέρω, είναι εντελώς αδύνατο για έναν οικονομικό φορέα που δεν διαθέτει το ISO αυτό, όπως η εταιρεία μας, να επιτύχει να εκδώσει το πρότυπο διαχείρισης αυτό ακόμα και αν είχε λάβει γνώση της διακήρυξης την ημέρα της δημοσίευσής της. Πράγματι, από το χρόνο που δημοσιεύθηκε η διακήρυξη ... (15 Μαΐου 2020) και έως την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών (16 Ιουνίου 2020), ο χρόνος είναι εξαιρετικά σύντομος, και επιπλέον εφαρμόζονται μέτρα για την αποτροπή της διάδοσης του νέο κορωνοϊού COVID-19, όπως η λειτουργία των επιχειρήσεων με μειωμένο προσωπικό και η εκ

περιτροπής εργασία, που δυσχεραίνουν τις σχετικές διαδικασίες. Η δική μας εταιρεία, η οποία έλαβε γνώση της διακήρυξης στις 03/06/2020 είναι εντελώς αδύνατο να προλάβει να έχει εκδώσει το συγκεκριμένο πιστοποιητικό έως την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών. Συνεπώς, λόγω των ανωτέρω όρων που απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να διαθέτουν ISO, που δεν είναι σχετικό με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης και μάλιστα το απαιτούν κατά την ημερομηνία λήξης υποβολής των προσφορών, η εταιρεία μας, η οποία δεν διαθέτει σήμερα το ISO αυτό, εμποδίζεται να λάβει μέρος στο διαγωνισμό και να καταθέσει παραδεκτή προσφορά.

Για όλους τους παραπάνω λόγους ζητούμε, επομένως, να ακυρωθούν οι όροι της επίμαχης Διακήρυξης που απαιτούν την κατοχή προτύπου διασφάλισης ποιότητας συστήματος για τη Διαχείριση Καταπολέμησης της Δωροδοκίας σύμφωνα με το πρότυπο ISO 37001:2016, ή μεταγενέστερο αυτού, ώστε να γίνουν αποδεκτές προσφορές οικονομικών φορέων που δεν διαθέτουν το πρότυπο αυτό.

Δεύτερος Λόγος: Μη νόμιμη η απαίτηση της Διακήρυξης για συμμόρφωση εκμισθωτή εξοπλισμού σε πρότυπα μη σχετιζόμενα με το αντικείμενο της μίσθωσης. Στον όρο 2.4.3.2 «Η Τεχνική Προσφορά» της Διακήρυξης προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:«... Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή στο Παράρτημα I - Αναλυτική περιγραφή · Τεχνικές Προδιαγραφές της διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πως οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο Παράρτημα - Αναλυτική περιγραφή Τεχνικές Προδιαγραφές της παρούσας. Περαιτέρω, στο άρθρο 5 περ. 15 του Παραρτήματος I - Τεχνικές Προδιαγραφές - Αναλυτική Περιγραφή της Διακήρυξης (σελ. 69) ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι:«15. Ο ανάδοχος υποχρεούται να διαθέτει κοντέινερ (press container) για συλλογή απορριμμάτων οικιακού τύπου χωρητικότητας

τουλάχιστον 20 κυβικών, με μίσθωση ή ιδιόκτητο, ώστε σε περίπτωση βλάβης των κοντέινερ του Νοσοκομείου να φροντίζει να τα αντικαθιστά χωρίς καμία πρόσθετη οικονομική επιβάρυνση για το Νοσοκομείο. Κατάθεση σχετικών εγγράφων στην τεχνική προσφορά του υποψηφίου αναδόχου, που να αποδεικνύουν την αγορά ή τη μίσθωσή του. Σε περίπτωση μίσθωσης από άλλον οικονομικό φορέα, ο φορέας αυτός θα πρέπει να διαθέτει τα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας όπως αυτά περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.7 της διακήρυξης, χωρίς την υποχρέωση κατοχής προτύπου για Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη(ISO 26000:2010 ή μεταγενέστερο)». Η εξαίρεση που προστέθηκε στον όρο αυτό για την μη υποχρέωση κατοχής προτύπου για εταιρική κοινωνική ευθύνη δεν αίρει την παρανομία που έχει διαπιστώσει η απόφαση της ΑΕΠΠ 301/2020, για τους ακόλουθους λόγους: Όπως προαναφέρθηκε στον πρώτο λόγο της παρούσας, στον όρο 2.2.7 της Διακήρυξης και υπό στοιχεία (α), (β), (γ) και (ε) περιλαμβάνεται η απαίτηση για κατοχή, μεταξύ άλλων, των εξής προτύπων διασφάλισης ποιότητας, αντίστοιχα: - ISO 9001:2015 ή μεταγενέστερο για τη Διαχείριση Ποιότητας στο πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους, - ISO 14001:2015 ή μεταγενέστερο για την Περιβαλλοντική Διαχείριση στο πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους, - ΕΛΟΤ 18001:2008/OHSAS 18001:2007 ή μεταγενέστερο για τη Διαχείριση της Υγείας και της Ασφάλειας της Εργασίας στο πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους και - ISO 37001:2016 ή μεταγενέστερο για τη Διαχείριση Καταπολέμησης της Δωροδοκίας στο πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους. Η προσβαλλόμενη Διακήρυξη, με τους όρους που αναφέρθηκαν αμέσως παραπάνω (άρθρο 5 περ. 15 του Παραρτήματος Ι - Τεχνικές Προδιαγραφές - Αναλυτική Περιγραφή της Διακήρυξης (σελ. 69) σε συνδυασμό με την παράγραφο 2.2.7 της Διακήρυξης) εξακολουθεί να απαιτεί επί ποινή αποκλεισμού του προσφέροντος οικονομικού φορέα, και από τον εκμισθωτή ενός απλού press container για τη συλλογή απορριμμάτων οικιακού τύπου όλα τα ανωτέρω ISO τα οποία απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού για τους

Αριθμός απόφασης: 818/2020

υποψηφίους αναδόχους, με εξαίρεση το ISO 26000:2010 για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη. Ως προς το τελευταίο αυτό ISO είχε κριθεί δυνάμει της υπ' αρ. 301/2020 απόφασης της ΑΕΠΠ (2° ΑΕΠΠ) ότι «είναι μη νόμιμο να ζητείται να διαθέτει την πιο πάνω πιστοποίηση και επιπλέον και πιστοποιητικό διασφάλισης ποιότητας συστήματος για την εταιρική κοινωνική ευθύνη (ISO 26000:2010 ή μεταγενέστερο) ο εκμισθωτής press container. Τούτο δε, πολύ περισσότερο που πρόκειται για τρίτο, που απλώς θα εκμισθώνει στον ανάδοχο ειδικό κάδο για τα απορρίμματα των νοσοκομείων, χωρίς καμία απολύτως άλλη συμμετοχή στο έργο καθαριότητας του αναδόχου» (σκ. 16). Κατά πάγια νομολογία, ο αναθέτων φορέας είναι, κατ' αρχήν, ελεύθερος να διαμορφώνει κατά την κρίση του τους όρους της διακήρυξης για την ανάθεση σύμβασης, ως προς τις παρασχετέες υπηρεσίες, καθορίζοντας τις τεχνικές προδιαγραφές και τις ανάγκες του από ποσοτική και ποιοτική άποψη, η δε θέσπιση με την διακήρυξη των προδιαγραφών που ο φορέας κρίνει πρόσφορες ή αναγκαίες για την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών του, δεν παραβιάζει τους κανόνες του ανταγωνισμού εκ μόνου του λόγου ότι συνεπάγεται αδυναμία συμμετοχής στον διαγωνισμό ή καθιστά ουσιωδώς δυσχερή την συμμετοχή σ' αυτόν των διαγωνιζομένων, των οποίων οι υπηρεσίες δεν πληρούν τις προδιαγραφές αυτές, δεδομένου ότι από την φύση τους οι προδιαγραφές περιορίζουν τον κύκλο των δυναμένων να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό προσώπων, η δε σκοπιμότητα της θέσπισής τους απαραδέκτως αμφισβητείται από τον προτιθέμενο να μετάσχει στον διαγωνισμό (Ε.Α. 354/2014, 1140/2010 κ.ά.). Ελέγχονται, όμως, και στην περίπτωση αυτή, οι τεχνικές προδιαγραφές από της απόψεως της τηρήσεως της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων καθώς και της αρχής της αναλογικότητας (πρβλ. ΕΑ 354/2014, 257/2010). Τα εν λόγω ISO, ωστόσο, που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον εκμισθωτή press container, δεν φαίνεται με ποιον τρόπο θα μπορούσε να είναι σχετικό με τον εκμισθωτή ενός press container, ο οποίος, όπως έχει ήδη κριθεί (ΑΕΠΠ 301/2020) δεν έχει καμία απολύτως άλλη συμμετοχή στο έργο καθαριότητας του αναδόχου πλην της επίμαχης μισθωτικής σχέσης. Εξάλλου η Διακήρυξη για όλα τα ανωτέρω ISO αναφέρει ρητά ότι πρέπει να καλύπτουν το

πεδίο εφαρμογής «Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους», δραστηριότητα η οποία δεν φαίνεται να έχει σχέση με έναν απλό εκμισθωτή *press container*. Από όλα τα ανωτέρω, συνάγεται ότι οι επί ποινή αποκλεισμού τιθέμενες από τη Διακήρυξη απαιτήσεις για μίσθωση *press container* από οικονομικό φορέα, ο οποίος απαιτείται να διαθέτει, μεταξύ άλλων: πρότυπο ISO 9001:2015 ή μεταγενέστερο για τη Διαχείριση Ποιότητας στο πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους, πρότυπο ISO 14001:2015 ή μεταγενέστερο για την Περιβαλλοντική Διαχείριση στο πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους, πρότυπο ΕΛΟΤ 18001:2008/OHSAS 18001:2007 ή μεταγενέστερο για τη Διαχείριση της Υγείας και της Ασφάλειας της Εργασίας στο πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους και πρότυπο ISO 37001:2016 ή μεταγενέστερο για τη Διαχείριση Καταπολέμησης της Δωροδοκίας στο πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους, είναι ασύμβατες με το αντικείμενο της μίσθωσης και τον ρόλο του εκμισθωτή του κοντέινερ στη σύμβαση. Με τη μίσθωση του επίμαχου κοντέινερ, ο εκμισθωτής θα αναλάβει απλώς την υποχρέωση να παρέχει στον μισθωτή - υποψήφιο ανάδοχο τη χρήση του κοντέινερ για όσο διαρκεί η σύμβαση και ο μισθωτής θα αναλάβει την υποχρέωση να καταβάλει το συμφωνημένο μίσθωμα. Εξάλλου, δεν τίθεται σε καμία περίπτωση ζήτημα υπεργολαβικής ανάθεσης μέρους της σύμβασης, καθώς αφ' εαυτής η μίσθωση ενός κοντέινερ και πιο συγκεκριμένα ενός *press container*, το οποίο αποτελεί μεταλλικό συμπίεστη απορριμμάτων, δεν συνδέεται με την εκτέλεση κάποιας εργασίας, η οποία δεν δύναται να παρασχεθεί από τον μισθωτή του επίμαχου είδους και απαιτεί την υπεργολαβική ανάθεση μέρους της σύμβασης. Ακόμα και σ' αυτή την περίπτωση, όμως, δεν υφίσταται ουδείς λόγος που να δικαιολογεί την ενσωμάτωση στη διακήρυξη όρου που να απαιτεί την μίσθωση του επίμαχου κοντέινερ από οικονομικό φορέα, ο οποίος να διαθέτει τα ανωτέρω πρότυπα ISO, τα οποία δεν σχετίζονται ούτε με το αντικείμενο της μίσθωσης ούτε με την καταλληλότητα του μισθίου για την χρήση για την οποία προορίζεται για την εκτέλεση της επίμαχης σύμβασης ούτε με τον ρόλο του

εκμισθωτή στην εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης». Στη συνέχεια κατόπιν εκ νέου παράθεσης του άρθρου 18 ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι «ο προσβαλλόμενος όρος της Διακήρυξης δημιουργεί εμπόδια στη συμμετοχή οικονομικών φορέων οι οποίοι σε περίπτωση που δεν διαθέτουν ιδιόκτητο *press container* για συλλογή απορριμμάτων σε περίπτωση βλάβης των κοντέινερ του Νοσοκομείου και το μισθώσουν από οικονομικό φορέα, δεν διαθέτει κάποιο από τα προαναφερθέντα ISO, τα οποία κατά την κοινή πείρα δεν σχετίζονται με το αντικείμενο ούτε της σύμβασης μίσθωσης ούτε με τη δραστηριότητα ενός οικονομικού φορέα, ο οποίος εκμισθώνει τέτοιου είδους εξοπλισμό ούτε ως επί το πλείστον με το αντικείμενο της από ανάθεση σύμβασης, θα αποκλεισθούν. Η δε εταιρεία μας, παρά το γεγονός ότι αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες εταιρείες παροχής υπηρεσιών καθαρισμού στη χώρα εμποδίζεται να λάβει μέρος στον επίμαχο διαγωνισμό και έχει έννομο συμφέρον να ζητήσει την ακύρωση και αυτού του όρου της διακήρυξης, καθώς προτίθεται να μισθώσει το συγκεκριμένο κοντέινερ από επιχείρηση, η οποία δεν έχει λόγο να εκδώσει σωρευτικά όλα τα προαναφερθέντα πρότυπα διαχείρισης καθώς δεν δραστηριοποιείται στην παροχή σχετικών υπηρεσιών. Ο επίμαχος όρος της Διακήρυξης, επομένως, είναι μη νόμιμος, καθώς περιορίζει ανεπίτρεπτα τον ανταγωνισμό και παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης μεταξύ των υποψηφίων αναδοχών».

13. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή κατόπιν παράθεσης σχετικού ιστορικού, ισχυρίζεται ότι «1. Ως προς το ιστορικό. Ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι οι όροι που κρίθηκαν μη νόμιμοι με την υπ' αριθ, 301/2020 απόφαση του 2ου κλιμακίου της ΑΕΠΠ και αφορούσε την προηγούμενη προκήρυξη του Νοσοκομείου μας με αριθ. 140/2019, επαναλαμβάνονται και στην παρούσα με υπ' αριθ. ... διακήρυξη, δεν ευσταθεί διότι : • Σύμφωνα με το σκεπτικό 18 της εν λόγω απόφασης « επειδή, κατ' ακολουθίαν, θα πρέπει να ακυρωθούν οι όροι των άρθρων 2.2.76), 2.2.9.2 Β5 δ), και οι όροι α) με αριθμό 8 τελευταίο σημείο και β) 16 του άρθρου 4 του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης, σύμφωνα με το σκεπτικό» και το σκεπτικό 19..Συνεπώς καθόσον είναι ακυρωτέοι οι στην προηγούμενη σκέψη όροι της θα πρέπει να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη

διακήρυξη στο σύνολό της...», το Νοσοκομείο μας συμμορφώθηκε με την υπ' αριθ. 301/2020 απόφαση της ΑΕΠΠ ακύρωσε την με αρ. 140/2019 διακήρυξη και προκήρυξε νέα με υπ'αριθ. ... χωρίς να συμπεριλάβει τους ακυρωθέντες όρους. **Συγκεκριμένα στην υπ'αριθ. ... διακήρυξη του Νοσοκομείου μας δεν περιλαμβάνονται.** •Από το άρθρο 2.2.7.6 της 140/2019 διακήρυξης ο ακυρωθείς όρος «Σύστημα Διαχείρισης ασφάλειας Πληροφοριών για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς Χώρους (ISO 27001:2013)» Από το άρθρο 2.2.9.2 δ) της 140/2019 διακήρυξης ο ακυρωθέν όρος «σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και Ιδιωτικούς Χώρους, σύμφωνα με το πρότυπο ISO 2701:2013, ή μεταγενέστερο αυτού». Σημειωτέον ότι σε προγενέστερη από την υπ'αριθ, 140/2019 διακήρυξή μας, υπήρξε η διακήρυξη του Νοσοκομείου ΑΧΕΠΑ με αριθ. 20/2019 (Υπηρεσίες καθαριότητα) ΕΣΗΔΗΣ 76328 και ενώ υπήρχε η απαίτηση για την κατοχή του προτύπου ISO 27001:2013 από τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς, η προσφεύγουσα εταιρεία ISS, μολονότι έλαβε μέρος τότε δεν είχε ασκήσει προσφυγή κατά του συγκεκριμένου προτύπου, •Από το άρθρο 4 (Υλικά - Τεχνική Καθαριότητας) του Παραρτήματος I Τεχνικές Προδιαγραφές “Αναλυτική Περιγραφή) παρ. 8 τελευταίο σημείο της διακήρυξης 140/2019 σύμφωνα με το οποίο «Ο ανάδοχος οφείλει να διαθέτει ιδιόκτητο ανυψωτικό μηχάνημα για τον καθορισμό των εξωτερικών υαλοπινάκων με δυνατότητα τουλάχιστον 18 μέτρων (1 τμχ).Θα πρέπει να αποδεικνύεται η κατοχή του κατά το στάδιο υποβολής της προσφοράς, καταθέτοντας την αντίστοιχη άδεια», ο ακυρωθείς όρος κατά το μέρος ιδιόκτητο. • Από το άρθρο 4 (Υλικά - Τεχνική Καθαριότητας) του Παραρτήματος I Τεχνικές Προδιαγραφές -Αναλυτική Περιγραφή) παραγρ. 16 διακήρυξης 140/2019 «Ο ανάδοχος υποχρεούται να διαθέτει κοντέινερ (press container) για συλλογή απορριμμάτων οικιακού τύπου χωρητικότητας τουλάχιστον 20 κυβικών, με μίσθωση η ιδιόκτητο. Σε περίπτωση μίσθωσης από άλλον οικονομικό φορέα, ο φορέας αυτός θα πρέπει να διαθέτει να πρότυπα διασφάλισης ποιότητας όπως αυτά περιγράφονται στην παράγραφο 2,2.7 της διακήρυξης», ο ακυρωθείς όρος κατά το μέρος που στα πρότυπα διασφάλισης

ποιότητάς (άρθρο 2.2.7) που τηρεί ο εκμισθωτής περιλαμβάνεται και το σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας πληροφοριών για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους. Επίσης δεν υποχρεούται ο εκμισθωτής να διαθέτει το πρότυπο για Κοινωνική Ευθύνη (ISO 2600: 2010)». Στη συνέχεια η αναθέτουσα αρχή προβάλλει ένσταση απαραδέκτου περί εκπρόθεσμης άσκησης της προσφυγής, επικαλούμενη την υπ' αριθ. AN 109/2019 απόφαση της Επιτροπής Αναστολών του Συμβουλίου της Επικράτειας (βλ. και την υπ' αριθ. 164/2019 απόφαση ΔΕφΘεσ, Τμ. Β' Ακυρωτικό, καθώς και την υπ" αριθ. 9/2020 απόφαση της Α.Ε.Π.Π, επταμελούς συνθέσεως....3.Ως προς τους λόγους της προσφυγής 3α) Σχετικά με τον πρώτο λόγο προσφυγής «Μη νόμιμη απαίτηση της Διακήρυξης για συμμόρφωση σε πρότυπο μη σχετιζόμενο με το αντικείμενο της σύμβασης», κατόπιν παράθεσης των άρθρων 18 και 54 του ν. 4412/2016, η αναθέτουσα αρχή ισχυρίζεται ότι «Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4412/2016, γίνεται παγίως δεκτό ότι εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής να θεσπίζει τους όρους της διακήρυξης και τις προδιαγραφές και απαιτήσεις του τρόπου παροχής των υπό ανάθεση υπηρεσιών με τέτοιο τρόπο, που κατά την κρίση της εξυπηρετεί το συμφέρον της, χωρίς ωστόσο διακρίσεις και αδικαιολόγητους περιορισμούς της δυνατότητας ισότιμης συμμετοχής στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης. Πάντως, όπως γίνεται δεκτό, η θέσπιση, με τη διακήρυξη, τεχνικών προδιαγραφών ή κριτηρίων επιλογής που η αναθέτουσα αρχή κρίνει πρόσφορα ή απαραίτητα για την εξυπηρέτηση των αναγκών της, δεν δύναται να θεωρηθεί ότι παραβιάζει τις πιο πάνω αρχές του ενωσιακού δικαίου, εκ μόνου του λόγου ότι συνεπάγεται ενδεχομένως αδυναμία συμμετοχής στο διαγωνισμό ή καθιστά δυσχερή τη συμμετοχή σε αυτόν δυνητικών υποψηφίων που δεν πληρούν ης απαιτήσεις αυτές, αφού από τη φύση τους οι εκάστοτε τιθέμενες προδιαγραφές η κριτήρια επιλογής περιορίζουν τον κύκλο των, δυνάμενων προσώπων να ανταποκριθούν και να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό. Με βάση τα παραπάνω, η εφαρμογή από μέρους των υποψηφίων ενός συστήματος διαχείρισης καταπολέμησης της δωροδοκίας, με πεδίο εφαρμογής τις υπηρεσίες καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους σύμφωνα με το πρότυπο ISO

37001:2016 ή μεταγενέστερο, τελεί σε απόλυτη συνάφεια με το αντικείμενο της προ κείμενης σύμβασης, διότι συμβάλλει στην αποτροπή συνθηκών κατά τη λειτουργία των οικονομικών φορέων που ευνοούν την ανάπτυξη πρακτικών δωροδοκίας, ως ενός από τα βασικά εγκλήματα διαφθοράς, ενώ η διάταξη του άρθρου 73 παρ. 1 β' του Ν. 4412/2016; την οποία επικαλείται η προσφεύγουσα, αφορά την αμετάκλητη καταδίκη για αδίκημα δωροδοκίας, δηλαδή έγκλημα που έχει ήδη τελεστεί στο παρελθόν και έχει διαγνωστεί και τιμωρηθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση. Επομένως η απαίτηση συμμόρφωσης προς το ανωτέρω πρότυπο δεν τελεί σε αντίθεση προς το άρθρο 73 παρ. 1 β' του ανωτέρω νόμου, αλλά συμβάλλει στην αποτροπή τέλει τέτοιων εγκλημάτων από τους οικονομικούς φορείς.

3β) Σχετικά με τον δεύτερο λόγο προσφυγής «Μη νόμιμη η απαίτηση της Διακήρυξης για συμμόρφωση εκμισθωτή εξοπλισμού, σε πρότυπα μη σχετιζόμενα με το αντικείμενο της σύμβασης.», διευκρινίζουμε ότι; στη διατύπωση «Ο ανάδοχος υποχρεούται να διαθέτει κοντέινερ (press container) για συλλογή απορριμμάτων οικιακού τόπου χωρητικότητας τουλάχιστον 20 κυβικών, με μίσθωση η ιδιόκτητο, ώστε σε περίπτωση βλάβης των κοντέινερ του Νοσοκομείου, να φροντίζει να τα αντικαθιστά χωρίς καμία πρόσθετη οικονομική επιβάρυνση για το Νοσοκομείο. Κατάθεση σχετικών εγγράφων στην τεχνική προσφορά του υποψήφιου αναδόχου, που να αποδεικνύουν την αγορά ή την μίσθωσή του. Σε περίπτωση μίσθωσης από άλλον οικονομικό φορέα, ο φορέας αυτός θα πρέπει να διαθέτει τα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, όπως αυτά περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.7 της διακήρυξης, χωρίς την υποχρέωση κατοχής προτύπου για Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη ISO 26000: 2010 ή μεταγενέστερο)» το Νοσοκομείο μας όπως αναφέραμε συμμορφώθηκε με το σκεπτικό 18 της υπ' αριθ. 301/2020 απόφασης του 2ου κλιμακίου της ΑΕΠΠ που αφορούσε την προηγούμενη διακήρυξη με αριθ. 140/2019, δηλαδή να ακυρωθούν μόνο οι όροι των άρθρων 2.2.7 δ) και 2.2.9.2 Β.5 δ), και δεν συμπεριέλαβε στην νέα του διακήρυξη με αριθ, ... την απαίτηση για κατοχή από τους Ενδιαφερομένους οικονομικούς φορείς που εκμισθώνουν κοντέινερ (press

container) του συγκεκριμένου προτύπου ISO 27001:2013 «Πιστοποιητικό που εκδίδεται από ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα για το Σύστημα Διαχείρισης ασφάλειας Πληροφοριών για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς Χώρους ISO 27001:2013)». Συνεπώς η διακήρυξη ... δεν αναιρεί την υπ' αριθ. 301/2020 απόφαση του 2ου κλιμακίου της ΑΕΠΠ αλλά απεναντίας συμμορφώνεται με αυτή και είναι νόμιμη η απαίτηση της, για την συμμόρφωση προς τα προβλεπόμενα συστήματα ποιότητας και από μέρους του εκμισθωτή του press container, διότι η διάθεση και χρήση του αποτελεί μέρος του συμβατικού αντικειμένου και επομένως δικαιολογείται η θέσπιση των σχετικών απαιτήσεων και για την επιχείρηση που διαθέτει το συγκεκριμένο εξοπλισμό. Κατόπιν των ανωτέρω, κατά τη γνώμη του Νοσοκομείου, η εν λόγω Προδικαστική Προσφυγή κρίνεται αβάσιμη».

14. Επειδή, ο παρεμβαίνων προβάλλει καταρχήν ένσταση απαραδέκτου περί εκπρόθεσμης άσκησης της προσφυγής με αιτιάσεις όμοιες με την αναθέτουσα αρχή. Στη συνέχεια, και επί των λόγων της προσφυγής κατόπιν παράθεσης των άρθρων 18, 54,75 και 82 ισχυρίζεται ότι «β. Όπως συνάγεται από τις ανωτέρω διατάξεις, οι αναθέτουσες αρχές είναι ελεύθερες στο πλαίσιο της διακριτικής τους ευχέρειας, με την επιφύλαξη πάντοτε των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της αναλογικότητας, να διαμορφώσουν, κατά τη κρίση τους, τους όρους της διακήρυξης και να καθορίσουν τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής (καταλληλότητας), βάσει των οποίων πιστοποιείται η οικονομική φερεγγυότητα και η τεχνική και επαγγελματική επάρκεια των διαγωνιζομένων, προκειμένου να επιτραπεί η συμμετοχή αυτών στο διαγωνισμό. Τα κριτήρια καταλληλότητας ή ανάθεσης πρέπει να σχετίζονται με την ορθή και αποτελεσματική εκτέλεση της σύμβασης, να είναι συναφή ποσοτικά και ποιοτικά με το αντικείμενο αυτής, αλλά και πρόσφορα για τη διακρίβωση της καταλληλότητας των υποψηφίων. Στο πλαίσιο αυτό, είναι θεμιτή η παραπομπή σε πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, στα τα οποία πρέπει να ανταποκρίνονται οι υποψήφιοι, ενώ, τέλος, όσον αφορά τις τεχνικές προδιαγραφές, η αναθέτουσα αρχή πληροφορεί μέσω αυτών τον υποψήφιο ανάδοχο για τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά του έργου, του αγαθού ή

της υπηρεσίας, ο τελευταίος δε επιλέγει, με βάση τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που παρέχει, εάν θα συμμετάσχει στον διαγωνισμό. γ. Σύμφωνα, λοιπόν, με τις διατάξεις του Ν. 4412/2016, γίνεται παγίως δεκτό ότι εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής να θεσπίζει τους όρους της διακήρυξης και τις προδιαγραφές και απαιτήσεις του τρόπου παροχής των υπό ανάθεση υπηρεσιών με τέτοιο τρόπο, που κατά την κρίση της εξυπηρετεί το συμφέρον της, χωρίς ωστόσο διακρίσεις και αδικαιολόγητους περιορισμούς της δυνατότητας ισότιμης συμμετοχής στη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης [ΔΕΚ (ΔΕΕ), C-3/88, C-360/89 κ.ά.]. Εξάλλου, σύμφωνα με την πάγια θέση της νομολογίας, η θέσπιση, μέσω της διακήρυξης, τεχνικών προδιαγραφών ή κριτηρίων επιλογής που η αναθέτουσα αρχή κρίνει πρόσφορα ή απαραίτητα για την εξυπηρέτηση των αναγκών της, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι παραβιάζει τις πιο πάνω αρχές του ενωσιακού δικαίου, για το λόγο και μόνο ότι συνεπάγεται ενδεχομένως αδυναμία συμμετοχής στο διαγωνισμό ή καθιστά δυσχερή τη συμμετοχή σε αυτόν δυνητικών υποψηφίων που δεν πληρούν τις εν λόγω απαιτήσεις αυτές, αφού από τη φύση τους οι εκάστοτε τιθέμενες προδιαγραφές η κριτήρια επιλογής περιορίζουν τον κύκλο των, δυνάμενων να ανταποκριθούν και να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό, προσώπων (βλ. σχετ. ΕΑΣΤΕ 2/2011, 39/2011, 314/2013, ΣΤΕ ΕΑ 102/2007, ΔΕφΑΘ 296/2013 κ.ά., ομοίως Δ. Τομαράς, Πάρεδρος ΣΤΕ, Οι διοικητικές συμβάσεις, έκδ. β', 2015, σελ. 36, 39)». Έπειτα, παραθέτει το άρθρο 82 ν.4412/2016 και τα άρθρα 2.2.7, 2.2.9.2 Β.5 της διακήρυξης και ισχυρίζεται ότι « γ. Εν προκειμένω, η προσφεύγουσα εταιρία «...» ισχυρίζεται ότι είναι μη νόμιμη η απαίτηση της διακήρυξης, να διαθέτουν οι προσφέροντες οικονομικοί φορείς, μεταξύ των λοιπών συστημάτων ποιότητας, και Σύστημα Διαχείρισης Καταπολέμησης της Δωροδοκίας, σύμφωνα με το πρότυπο ISO 37001:2016 ή μεταγενέστερο αυτού. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι τάχα «το γεγονός ότι η διακήρυξη απαιτεί επί ποινή αποκλεισμού – και χωρίς να παρέχει σχετικά τη δυνατότητα στήριξης σε ικανότητες τρίτων φορέων, σύμφωνα με τον όρο 2.2.8 αυτής (σελ. 22) – την κατοχή προτύπου διασφάλισης ποιότητας συστήματος για τη Διαχείριση Καταπολέμησης της Δωροδοκίας, συνιστά περίπτωση τεχνητού περιορισμού του ανταγωνισμού και

παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων, καθώς ευνοεί αδικαιολόγητα όσους οικονομικούς φορείς διαθέτουν το εν λόγω πρότυπο ISO κατά το χρόνο δημοσίευσης της διακήρυξης ..., παρ' ότι αυτό ούτε είναι πρόσφορο να αποδείξει τη μη συνδρομή του σχετικού λόγου αποκλεισμού, ούτε έχει ειδική σχέση με το αντικείμενο του υπό ανάθεση έργου και δεν μπορεί να αποτελέσει κριτήριο αξιολόγησης της καταλληλότητας ενός οικονομικού φορέα να εκτελέσει με αποτελεσματικότητα το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης».

δ. Ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι, ήδη, το Νοσοκομείο με την υπ' αριθ. 1009/12-6-2020 απόφαση του Διοικητή του έχει μεταθέσει την καταληκτική ημερομηνία των προσφορών για την 19-8-2020 και επομένως η προσφεύγουσα διαθέτει ήδη επαρκή χρόνο προκειμένου να τύχει της σχετικής πιστοποίησης, πάντως, αναφορικά με τον ανωτέρω ισχυρισμό της πρέπει να σημειωθεί ότι η τήρηση και εφαρμογή ενός συστήματος διαχείρισης καταπολέμησης της δωροδοκίας, με πεδίο εφαρμογής τις υπηρεσίες καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους σύμφωνα με το πρότυπο ISO 37001:2016 ή μεταγενέστερο, τελεί σε απόλυτη συνάφεια με το αντικείμενο της προκείμενης σύμβασης, καθώς συμβάλλει στην αποτροπή συνθηκών κατά τη λειτουργία των οικονομικών φορέων που ευνοούν την ανάπτυξη πρακτικών δωροδοκίας, ως ενός από τα πλέον διαδεδομένα εγκλήματα διαφθοράς. Εξάλλου, ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας περί μη κατοχής του συγκεκριμένου προτύπου ISO από τις εταιρίες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, είναι όλως αναπόδεικτος αλλά και αβάσιμος, δοθέντος ότι, από τη δραστηριοποίησή μας στην οικεία υπηρεσιών, είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε ότι είναι αρκετοί οι οικονομικοί φορείς που διαθέτουν σχετική πιστοποίηση, μεταξύ των οποίων και η Εταιρία μας. Σημειώνουμε ότι στον διαγωνισμό του ... «...» για τις υπηρεσίες εστίασης (ΑΔΑΜ: ...), στον οποίον απαιτούνταν οι ίδιες πιστοποιήσεις κατά ISO, συμμετείχαν τέσσερις (4) οικονομικοί φορείς (συμπεριλαμβανομένης της Εταιρείας μας) οι οποίοι δραστηριοποιούνται και στον τομέα της παροχής υπηρεσιών καθαρισμού. Συνεπώς, ο ισχυρισμός περί μη κατοχής του συγκεκριμένου προτύπου ISO από άλλες εταιρίες είναι απολύτως αβάσιμος». Περαιτέρω, ο παρεμβαίνων παραθέτει τη διάταξη του

άρθρο 73 παρ. 1 περ.β του ν.4412/2016 και επισημαίνει ότι «αναφέρεται ειδικώς σε λόγο αποκλεισμού, δηλαδή στην τυχόν ύπαρξη αμετάκλητης καταδίκης για αδίκημα δωροδοκίας, η οποία προδήλως, αφορά έγκλημα που έχει ήδη τελεστεί στο παρελθόν και έχει ήδη υπάρξει αμετάκλητος ποινικός καταλογισμός εις βάρος του υπαιτίου.. Αντιθέτως, η απαίτηση απόδειξης της συμμόρφωσης με το πρότυπο ISO 37001:2016 ή μεταγενέστερο, αναφορικά με την εφαρμογή ενός συστήματος διαχείρισης καταπολέμησης της δωροδοκίας, με πεδίο εφαρμογής τις υπηρεσίες καθαριότητας, εξυπηρετεί εντελώς διαφορετικό σκοπό και δεν τελεί σε αντίθεση προς το άρθρο 73 παρ. 1 περ. β' του Ν. 4412/2012, διότι δεν αναφέρεται σε ήδη τελεσθέντα εγκλήματα δωροδοκίας, αλλά συμβάλλει, μέσω της πιστοποίησης κατάλληλων διαδικασιών και λειτουργιών, στην αποτροπή τέλεσης τέτοιων εγκλημάτων από τους οικονομικούς φορείς».

3.α Στο άρθρο 5 περ. 15 του Παραρτήματος Ι (Τεχνικές Προδιαγραφές - Αναλυτική Περιγραφή) της διακήρυξης (σελ. 69), προβλέπεται ότι: «15. Ο ανάδοχος υποχρεούται να διαθέτει κοντέινερ (press container) για συλλογή απορριμμάτων οικιακού τύπου χωρητικότητας τουλάχιστον 20 κυβικών, με μίσθωση η ιδιόκτητο, ώστε σε περίπτωση βλάβης των κοντέινερ του Νοσοκομείου, να φροντίζει να τα αντικαθιστά χωρίς καμία πρόσθετη οικονομική επιβάρυνση για το Νοσοκομείο. Κατάθεση σχετικών εγγράφων στην τεχνική προσφορά του υποψήφιου αναδόχου, που να αποδεικνύουν την αγορά ή την μίσθωσή του. Σε περίπτωση μίσθωσης από άλλον οικονομικό φορέα, ο φορέας αυτός θα πρέπει να διαθέτει τα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, όπως αυτά περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.7 της διακήρυξης, χωρίς την υποχρέωση κατοχής προτύπου για Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ISO 26000: 2010 ή μεταγενέστερο)». Εξάλλου, όπως αναφέρεται στις υπ' αριθ. πρωτ. 25397/10-6-2020 έγγραφες διευκρινίσεις της αναθέτουσας Αρχής που έχουν αναρτηθεί στο ΕΣΗΔΗΣ, σε περίπτωση μίσθωσης του press container από άλλον οικονομικό φορέα, «... ο φορέας αυτός πρέπει να διαθέτει τα παρακάτω πρότυπα διασφάλισης ποιότητας: • Πιστοποιητικό που εκδίδεται από ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα για το Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας για το πεδίο

εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και Ιδιωτικούς Χώρους (ISO 9001:2015). • Πιστοποιητικό που εκδίδεται από ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα για την Περιβαλλοντική Διαχείριση για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και Ιδιωτικούς Χώρους (ISO 14001:2015). • Πιστοποιητικό που εκδίδεται από ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα για το Σύστημα Διαχείρισης της Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και Ιδιωτικούς Χώρους, σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ 18001:2008 / OHSAS 18001:2007)».

Επομένως, παρά την αρχική πρόβλεψη του άρθρου 5 περ. 15 του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης, για τον οικονομικό φορέα που τυχόν εκμισθώνει στον ανάδοχο το ζητούμενο *press container*, δεν απαιτείται πλέον πιστοποίηση για την Κοινωνική Υπευθυνότητα, σύμφωνα με το πρότυπο ISO 26000:2010, καθώς η τήρηση Συστήματος Διαχείρισης Καταπολέμησης της Δωροδοκίας για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς Χώρους σύμφωνα με το πρότυπο ISO 37001 : 2016, με συνέπεια να καθίστανται κατά το μέρος αυτό άνευ αντικειμένου οι ισχυρισμοί της προδικαστικής προσφυγής, με τους οποίους προβάλλεται ότι μη νομίμως ζητούνται οι αναφερόμενες στην παρ. 2.2.7. της διακήρυξης πιστοποιήσεις (και) για τον εκμισθωτή του *press container*. β. Εξάλλου, κατά το μέρος που η προσφυγή διατηρεί το αντικείμενό της, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η εταιρία «...» ισχυρίζεται ότι «οι επί ποινή αποκλεισμού τιθέμενες από τη διακήρυξη απαιτήσεις για μίσθωση *press container* από οικονομικό φορέα, ο οποίος απαιτείται να διαθέτει, μεταξύ άλλων: πρότυπο ISO 9001:2015 ή μεταγενέστερο για τη Διαχείριση Ποιότητας στο πεδίο εφαρμογής «Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους», πρότυπο ISO 14001:2015 ή μεταγενέστερο για την Περιβαλλοντική Διαχείριση στο πεδίο εφαρμογής «Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους», πρότυπο ΕΛΟΤ 18001:2008/OHSAS 18001:2007 ή μεταγενέστερα για τη διαχείριση της Υγείας και της Ασφάλειας της Εργασίας στο πεδίο εφαρμογής «Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους» και πρότυπο ISO 37001:2016 ..., είναι ασύμβατες με το αντικείμενο της μίσθωσης

και τον ρόλο του εκμισθωτή του κοντέινερ στη σύμβαση...». γ. Πλην όμως, η ανωτέρω απαίτηση της διακήρυξης, όπως έχει ήδη διευκρινιστεί, για την συμμόρφωση (και) του εκμισθωτή του προσφερόμενου *press container* προς τα προβλεπόμενα για τους υποψηφίους αναδόχους συστήματα ποιότητας είναι απολύτως νόμιμη και δικαιολογημένη, διότι πρόκειται για εξοπλισμό συλλογής (και συμπίεσης) απορριμμάτων στους χώρους του Νοσοκομείου, η χρησιμοποίηση του οποίου, τόσο κατά την μεταφορά του όσο και κατά την παραμονή του στους χώρους του Νοσοκομείου και την εν συνεχεία μεταφορά του εκτός των χώρων του Ιδρύματος, σχετίζεται άμεσα με την εκτέλεση της σύμβασης υπηρεσιών καθαριότητας. Επομένως πρέπει ευλόγως και ο εκμισθωτής του *press container* να παρέχει αντίστοιχες εγγυήσεις, όπως και ο ανάδοχος, όσον αφορά την εφαρμογή συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας σύμφωνα με το πρότυπο ISO 9001:2015 ή μεταγενέστερο, την τήρηση συστήματος Περιβαλλοντική Διαχείρισης σύμφωνα με το πρότυπο ISO 14001:2015 ή μεταγενέστερο, αλλά και την πιστοποίηση σύμφωνα με τα πρότυπα ΕΛΟΤ 18001:2008/ OHSAS 18001:2007 ή μεταγενέστερα για τη διαχείριση της Υγείας και της Ασφάλειας της Εργασίας. Με άλλες λέξεις, οι ζητούμενες πιστοποιήσεις τελούν σε άμεση συνάφεια με το αντικείμενο της σύμβασης, όσον αφορά ιδίως την ασφαλή διαχείριση των παραγόμενων απορριμμάτων, σε περίπτωση βλάβης των ιδιόκτητων κοντέινερ του Νοσοκομείου, και επομένως δεν παρίστανται δυσανάλογες ή άσχετες με τις ζητούμενες υπηρεσίες. Καθίσταται, λοιπόν, πρόδηλο ότι παρίσταται απολύτως δικαιολογημένη, η θέσπιση των ανωτέρω όρων της διακήρυξης ως προς ό,τι αφορά και τον εκμισθωτή του *press container*».

15. Επειδή, ο προσφεύγων με το από 30.06.2020 νομίμως κατατεθέν υπόμνημα του κατά τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 365 ν.4412/2016, όπως ισχύει, ισχυρίζεται, σε συνέχεια εκτενούς ανάλυσης επί του εμπροθέσμου της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής, ότι «2. Ως προς την απαίτηση για κατοχή προτύπου ISO 37001:2016 από τους υποψηφίους αναδόχους Με τον πρώτο λόγο της προδικαστικής προσφυγής μας ζητούμε να ακυρωθούν οι όροι

της προσβαλλόμενης Διακήρυξης που απαιτούν την κατοχή προτύπου διασφάλισης ποιότητας συστήματος για τη Διαχείριση Καταπολέμησης της Δωροδοκίας σύμφωνα με το πρότυπο ISO 37001:2016, ή μεταγενέστερο αυτού, ώστε να γίνουν αποδεκτές προσφορές οικονομικών φορέων που δεν διαθέτουν το πρότυπο αυτό. Για την απόρριψη του πρώτου λόγου της προδικαστικής μας προσφυγής, η παρεμβαίνουσα εταιρεία προβάλλει ως επιχείρημα καταρχάς ότι μετά την μετάθεση της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των προσφορών στο πλαίσιο του επίμαχου διαγωνισμού υφίσταται επαρκής χρόνος για την έκδοση του ως άνω προτύπου ISO. Ωστόσο, η μετάθεση αυτή στην καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών, δυνάμει της υπ' αρ. 1009/12-06-2020 απόφασης του Διοικητή της Αναθέτουσας Αρχής, επήλθε συνεπεία της άσκησης της προδικαστικής προσφυγής της εταιρείας μας, η οποία θέτει θέμα νομιμότητας του επίμαχου όρου. Ούτε είναι δυνατόν ένας μη νόμιμος όρος να καθίσταται νόμιμος λόγω της μετάθεσης της προθεσμίας ενός διαγωνισμού που επήλθε βάσει μίας προδικαστικής προσφυγής. Αντιθέτως, το επιχείρημα αυτό της παρεμβαίνουσας, επιβεβαιώνει μόνο την ορθότητα των δικών μας ισχυρισμών. Περαιτέρω, δεν αποτελεί βάσιμο λόγο απόρριψης του πρώτου λόγου της προδικαστικής μας προσφυγής το επιχείρημα ότι η παρεμβαίνουσα γνωρίζει, όπως ισχυρίζεται, αρκετούς οικονομικούς φορείς που διαθέτουν το σχετικό πρότυπο. Αντιθέτως, η παρεμβαίνουσα δεν προβάλλει οποιονδήποτε ισχυρισμό από τον οποίο να προκύπτει ότι το επίμαχο πρότυπο ISO είναι πρόσφορο να αποδείξει τη μη συνδρομή του σχετικού λόγου αποκλεισμού ή ότι έχει οποιαδήποτε ειδική σχέση με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης, το οποίο συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών καθαρισμού σε κτήρια νοσηλευτικού ιδρύματος. Ως προς δε τον ισχυρισμό της παρεμβαίνουσας ότι το επίμαχο πρότυπο ISO εξυπηρετεί διαφορετικό σκοπό και ότι δεν τελεί σε αντίθεση προς το άρθρο 73 παρ. 1 περ. β' του ν. 4412/2016, διότι δεν αναφέρεται σε ήδη τελεσθέντα εγκλήματα δωροδοκίας, αλλά συμβάλλει μέσω της πιστοποίησης κατάλληλων διαδικασιών στην αποτροπή τέτοιων εγκλημάτων από οικονομικούς φορείς, επισημαίνουμε ότι πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, καθώς, όπως επισημαίνουμε στην προσφυγή μας, για το ζήτημα της

δωροδοκίας ο νόμος έχει θεσπίσει συγκεκριμένο λόγο αποκλεισμού, ο οποίος περιορίζεται στην ύπαρξη αμετάκλητης ποινικής καταδίκης για σχετικό αδίκημα (άρθρο 73 παρ. 1 περ. β ν. 4412/2016) και δεν επεκτείνεται στην πρόληψη ενδεχόμενων μελλοντικών αδικημάτων. Ενώ, όμως, ο νομοθέτης κρίνει ότι ακόμα και σε περίπτωση τελεσίδικης ποινικής καταδίκης για αδίκημα σχετικό με την δωροδοκία δεν πρέπει να υφίσταται λόγος αποκλεισμού από τη διαδικασία ανάθεσης ενός δημοσίου διαγωνισμού, με τον προσβαλλόμενο όρο της Διακήρυξης εισάγεται, με μη νόμιμο τρόπο, νέος σχετικός λόγος αποκλεισμού.

3. Ως προς την απαίτηση για κατοχή προτύπων ISO από τον εκμισθωτή *press container* Με τον δεύτερο λόγο της προδικαστικής μας προσφυγής ζητούμε την ακύρωση του όρου της Διακήρυξης που απαιτεί επί ποινή αποκλεισμού από τον εκμισθωτή *press container* τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2.2.7 της διακήρυξης πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, πλην του προτύπου για Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ISO 26000:2010 ή μεταγενέστερο), ενώ κανένα από τα απαιτούμενα πρότυπα δεν φαίνεται με ποιον τρόπο θα μπορούσε να είναι σχετικό με τον εκμισθωτή ενός *press container*, ο οποίος, όπως έχει ήδη κριθεί (ΑΕΠΠ 301/2020) δεν έχει καμία απολύτως άλλη συμμετοχή στο έργο καθαριότητας του αναδόχου πλην της επίμαχης μισθωτικής σχέσης. Η παρεμβαίνουσα προς αντίκρουση του σχετικού λόγου της προσφυγής μας επιχειρεί να δικαιολογήσει τη συγκεκριμένη απαίτηση της Διακήρυξης, ισχυριζόμενη ότι «πρόκειται για εξοπλισμό συλλογής (και συμπίεσης) απορριμμάτων στους χώρους του Νοσοκομείου, η χρησιμοποίηση του οποίου, τόσο κατά τη μεταφορά του όσο και κατά την παραμονή του στους χώρους του Νοσοκομείου και την εν συνεχεία μεταφορά τους εκτός των χώρων του Ιδρύματος, σχετίζεται άμεσα με την εκτέλεση της σύμβασης υπηρεσιών καθαριότητας». Ωστόσο, η παρεμβαίνουσα παραβλέπει ότι οι εν λόγω υπηρεσίες θα παρέχονται από τον υποψήφιο οικονομικό φορέα ή υπεργολάβο του και όχι από έναν απλό εκμισθωτή *press container*, ο οποίος δεν θα έχει καμία ανάμιξη στην εκτέλεση της σύμβασης και ο ρόλος του θα εξαντλείται στην εκμίσθωση του επίμαχου *container* (ίδ. σχετικά ΑΕΠΠ 301/2020, σκ. 16 «... Τούτο δε, πολύ

περισσότερο που πρόκειται για τρίτο, που απλώς θα εκμισθώνει στον ανάδοχο ειδικό κάδο για τα απορρίμματα των νοσοκομείων, χωρίς καμία απολύτως άλλη συμμετοχή στο έργο καθαριότητας του αναδόχου»). Για όλους τους ανωτέρω λόγους, η υπό κρίση παρέμβαση της εταιρείας S.A.». είναι απορριπτέα και ζητούμε την αποδοχή της κρινόμενης προδικαστικής προσφυγής της εταιρείας μας σύμφωνα με το αιτητικό της».

16. Επειδή, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι «Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. Ο σχεδιασμός των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων δεν γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή τους από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού..... Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς το σκοπό αυτό δημοσίων πόρων ...».

17. Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 73 «Λόγοι αποκλεισμού» του ν. 4412/2016 ορίζεται ότι «1. Οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν έναν οικονομικό φορέα από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης όταν αποδεικνύουν, με την επαλήθευση που προβλέπεται στα άρθρα 79 έως 81 ή είναι γνωστό στην αναθέτουσα αρχή με άλλο τρόπο, ότι υπάρχει εις βάρος του αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση για έναν από τους ακόλουθους λόγους:...β) δωροδοκία, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της σύμβασης περί της καταπολέμησης της διαφθοράς στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών-μελών της Ένωσης (ΕΕ C 195 της 25.6.1997, σ. 1) και στην παράγραφο 1 του άρθρου 2 της απόφασης-πλαίσιο 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003, για την καταπολέμηση

της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα (ΕΕ L 192 της 31.7.2003, σ. 54), καθώς και όπως ορίζεται στην κείμενη νομοθεσία ή στο εθνικό δίκαιο του οικονομικού φορέα,

18. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 82 «Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης» ορίζεται ότι «1. Οι αναθέτουσες αρχές, εάν απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας τα οποία βασίζονται στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη. Επίσης, κάνουν δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας.

2. Εάν οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν την υποβολή πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που να βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με συγκεκριμένα συστήματα ή πρότυπα όσον αφορά την περιβαλλοντική διαχείριση, παραπέμπουν στο σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου (EMAS) της Ένωσης ή σε άλλα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης που έχουν αναγνωρισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 45 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1221/2009 ή σε άλλα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης βασιζόμενα σε αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα που έχουν εκδοθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτουσες αρχές

αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη - μέλη.

Όταν ο οικονομικός φορέας τεκμηριωμένα δεν έχει πρόσβαση στα εν λόγω πιστοποιητικά ή δεν έχει τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών, για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, η αναθέτουσα αρχή αποδέχεται επίσης άλλα αποδεικτικά μέσα μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα συγκεκριμένα μέτρα είναι ισοδύναμα με εκείνα που απαιτούνται βάσει του εφαρμοστέου συστήματος ή του προτύπου περιβαλλοντικής διαχείρισης.» [...]

19. Επειδή σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης ορίζεται:

2.2.7 Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας Οι οικονομικοί φορείς απαιτείται να τηρούν τα παρακάτω πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, όπως περιγράφονται στο Παράρτημα Ι: Τεχνικές Προδιαγραφές, Υποχρεώσεις Συμμετεχόντων:

(α) σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και Ιδιωτικούς Χώρους,

(β) σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και Ιδιωτικούς Χώρους.

(γ) σύστημα Διαχείρισης της Υγείας και της Ασφάλειας της Εργασίας για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και Ιδιωτικούς Χώρους.

(δ) πρότυπο για την Κοινωνική Υπευθυνότητα

(ε) σύστημα Διαχείρισης Καταπολέμησης της Δωροδοκίας για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και Ιδιωτικούς Χώρους.

2.2.8 Στήριξη στην ικανότητα τρίτων Οι οικονομικοί φορείς μπορούν, όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (της παραγράφου 2.2.5) και τα σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα (της παραγράφου 2.2.6), να στηρίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών τους με αυτούς . Στην περίπτωση αυτή,

αποδεικνύουν ότι θα έχουν στη διάθεσή τους τους αναγκαίους πόρους, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων στην ικανότητα των οποίων στηρίζονται.

2.2.9 Κανόνες απόδειξης ποιοτικής επιλογής....2.2.9.2 Αποδεικτικά μέσα Α. Το δικαίωμα συμμετοχής των οικονομικών φορέων και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής τους, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2.2.1 έως 2.2.8, κρίνονται κατά την υποβολή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών της παρούσας και κατά τη σύναψη της σύμβασης στις περιπτώσεις του άρθρου 105 παρ. 3 περ. γ του ν. 4412/2016.B.5. Για την απόδειξη της συμμόρφωσής τους με πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης της παραγράφου 2.2.7 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν:

(α) σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και Ιδιωτικούς Χώρους, σύμφωνα με το πρότυπο ISO 9001:2015 ή μεταγενέστερο αυτού.

(β) σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και Ιδιωτικούς Χώρους, σύμφωνα με το πρότυπο ISO 14001:2015, ή μεταγενέστερο αυτού.

(γ) σύστημα Διαχείρισης της Υγείας και της Ασφάλειας της Εργασίας για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και Ιδιωτικούς Χώρους, σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ 18001:2008 / OHSAS 18001:2007, ή μεταγενέστερο αυτού.

(δ) πρότυπο για την Κοινωνική Υπευθυνότητα, σύμφωνα με το πρότυπο ISO 26000:2010, ή μεταγενέστερο αυτού.

(ε) Σύστημα Διαχείρισης Καταπολέμησης της Δωροδοκίας για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς Χώρους σύμφωνα με το πρότυπο ISO 37001 : 2016, ή μεταγενέστερο αυτού.

[...]

2.4.3.2 Η Τεχνική Προσφορά Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή στο Παράρτημα Ι-Αναλυτική περιγραφή –Τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πως οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και

προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο Παράρτημα Ι- Αναλυτική περιγραφή –Τεχνικές προδιαγραφές της παρούσας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – Τεχνικές Προδιαγραφές - Αναλυτική Περιγραφή.... 5.

ΥΛΙΚΑ-ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ.....15. Ο ανάδοχος υποχρεούται να διαθέτει κοντέινερ (press container) για συλλογή απορριμμάτων οικιακού τύπου χωρητικότητας τουλάχιστον 20 κυβικών, με μίσθωση η ιδιόκτητο, ώστε σε περίπτωση βλάβης των κοντέινερ του Νοσοκομείου, να φροντίζει να τα αντικαθιστά χωρίς καμία πρόσθετη οικονομική επιβάρυνση για το Νοσοκομείο. Κατάθεση σχετικών εγγράφων στην τεχνική προσφορά του υποψήφιου αναδόχου, που να αποδεικνύουν την αγορά ή την μίσθωσή του. Σε περίπτωση μίσθωσης από άλλον οικονομικό φορέα, ο φορέας αυτός θα πρέπει να διαθέτει να πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, όπως αυτά περιγράφονται στην παράγραφο 2.2.7 της διακήρυξης, χωρίς την υποχρέωση κατοχής προτύπου για Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ISO 26000: 2010 ή μεταγενέστερο).

Περαιτέρω, κατόπιν του από 05.06.2020 ερωτήματος του ήδη παρεμβαίνοντος ως εξής «Στη σελ. 69 της διακήρυξης αναγράφεται ότι ο ανάδοχος υποχρεούται να διαθέτει κοντέινερ με μίσθωση ή ιδιόκτητο. Σε περίπτωση μίσθωσης από οικονομικό φορέα, ο εκμισθωτής θα πρέπει να διαθέτει τα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας που αναφέρονται στην παράγραφο 2.2.7 εκτός του ISO 26000:2010. Παρακαλούμε όπως μας διευκρινίσετε εάν απαιτείται ο εκμισθωτής να διαθέτει πιστοποίηση κατά ISO 37001:2016». Η αναθέτουσα αρχή έδωσε την κάτωθι απάντηση με το με αρ. Πρωτ. 25397/20.06.2020 έγγραφο της «...Διευκρινίζουμε ότι, σε περίπτωση μίσθωσης του εν λόγω μηχανήματος από άλλον οικονομικό φορέα, ο φορέας αυτός θα πρέπει να διαθέτει τα παρακάτω πρότυπα διασφάλισης ποιότητας:

- Πιστοποιητικό που εκδίδεται από ανεξάρτητο διαπιστευμένα φορέα για το Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς Χώρους (ISO 9001: 2015)

- *Πιστοποιητικό που εκδίδεται από ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα για την Περιβαλλοντική Διαχείριση για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς Χώρους (ISO 14001: 2015),*
- *Πιστοποιητικό που εκδίδεται από ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα για το Σύστημα Διαχείρισης της Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς Χώρους (ΕΛΟΤ 1801: 2008 / OHSAS 18001 : 2007)*

20. Επειδή, όπως έχει παγίως κριθεί υπό το προϊσχύον νομοθετικό καθεστώς, η πράξη περί παροχής διευκρινίσεων αποτελεί πράξη εκτελεστή, υποκείμενη σε προσφυγή και εφ' όσον δεν αμφισβητηθεί η νομιμότητά της, οι παρεχόμενες με αυτήν διευκρινίσεις εντάσσονται στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, συμπληρώνοντας τους σχετικούς όρους της διακήρυξης, στους οποίους αναφέρονται (πρβλ. Ε.Α. ΣΤΕ 190/2015, 108/2015, 55/2015, 44/2015, 92/2014, 254/2012, 45/2008, ΔΕφΑΘ (αναστ.) 451/2014, 437/2013 αλλά και Δημήτριο Γ Ράικο, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Β' έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, 2017, σελ. 340).

21. Επειδή η απάντηση της αναθέτουσας αρχής επί αιτήματος παροχής διευκρινίσεων για σαφή όρο της διακήρυξης στην οποία απλώς επαναλαμβάνονται οι ρυθμίσεις της διακήρυξης, ουδεμία μεταβολή επιφέρει στον νομικό κόσμο και δεν υπόκειται ως πράξη μη εκτελεστή σε προδικαστική προσφυγή (ΕΑ ΣΤΕ 426/2011) αλλά συνιστά επιβεβαιωτική πράξη στην οποία το θεσμικό όργανο εμμένει στην προηγούμενη ρύθμισή του που επαναλαμβάνεται στη νέα πράξη (βλ. και απόφαση ΑΕΠΠ υπ' αριθμ. 5/2018). Περαιτέρω, μόνο όταν με τις διευκρινίσεις αίρονται ανακρίβειες ή ασάφειες όρων ή μνημονευόμενων στη διακήρυξη στοιχείων αυτές συνιστούν πράξη εκτελεστή (πρβλ. ΣΤΕ Ε.Α. 473/2010, 758, 45/2008, 952/2007), καθώς οι εν θέματι διευκρινίσεις δεν επιβεβαιώνουν το περιεχόμενο της διακήρυξης αλλά το αποσαφηνίζουν παρέχοντας κάποιο κρίσιμο νέο στοιχείο που επηρεάζει τη δυνατότητα υποβολής προσφοράς των συμμετεχόντων (πρβλ. Ε.Α. 474/2005, 532/2004).

22. Επειδή, κατά πάγια νομολογία η αναθέτουσα αρχή είναι καταρχήν ελεύθερη, να διαμορφώνει, κατά την κρίση της, τους όρους της διακήρυξης για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων με βάση τις ανάγκες και την σκοπιμότητα χρήσης, η δε θέσπιση με την διακήρυξη των προδιαγραφών, που κρίνει πρόσφορες ή αναγκαίες για την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών της, δεν παραβιάζει τους κανόνες του ανταγωνισμού εκ μόνου του λόγου ότι συνεπάγεται αδυναμία συμμετοχής στον διαγωνισμό ή καθιστά ουσιωδώς δυσχερή την συμμετοχή σ' αυτόν τινών διαγωνιζομένων, δεδομένου ότι από την φύση τους οι απαιτήσεις της διακήρυξης περιορίζουν τον κύκλο των δυναμένων να συμμετάσχουν στον διαγωνισμό προσώπων, η δε σκοπιμότητα της θέσπισής τους εν γένει απαραδέκτως αμφισβητείται από τον προτιθέμενο να μετάσχει στον διαγωνισμό. Ελέγχονται, όμως, και στην περίπτωση αυτή, από της απόψεως της τηρήσεως της τήρησης του εγχώριου κι ενωσιακού δικαίου και περαιτέρω της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης των διακρίσεων καθώς και της αρχής της αναλογικότητας (βλ. ως προς το ζήτημα της αναλογικότητας ΔΕΕ: Απόφαση της 22.10.2015, Υπόθεση C-425/14, Impresa Edilux Srl, σκέψη 29, ΔΕΕ, Απόφαση της 16.12.2008, Υπόθεση C-213/07, Μηχανική Α.Ε, σκέψη 49, κ.α και ΣΤΕ 9/2015 (ΑΣΦ), Ε.Α. 415/2014, 354/2014, 257/2010, Ε.Α. 3719/2011, 676, 214/2011, 1140/2010, 1354, 670/2009, 438/2008, 303/2007, 977/2006).

23. Επειδή, κατά τη διαδικασία προσδιορισμού των κριτηρίων επιλογής των υποψηφίων πρέπει να τηρούνται οι βασικές αρχές που απορρέουν από το ενωσιακό δίκαιο, ιδίως της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της αποφυγής κάθε είδους άμεσων ή έμμεσων διακρίσεων. Ο καθορισμός των ικανοτήτων αυτών αποβλέπει στο να διαπιστώσει η αναθέτουσα αρχή/αναθέτων φορέας, εάν ο εκάστοτε συμμετέχων στη διαγωνιστική διαδικασία, οικονομικός φορέας, διαθέτει κατά τεκμήριο την ικανότητα να ανταποκριθεί στην εκτέλεση της σύμβασης και συνίσταται στο να θεσπιστούν εύλογες προϋποθέσεις συμμετοχής αυτών. Υπό αυτήν την έννοια, το ελάχιστο επίπεδο ικανοτήτων που απαιτείται για τη συγκεκριμένη σύμβαση, πρέπει να τελούν σε σύνδεση και

αναλογία προς το αντικείμενο της (βλ. και κατευθυντήρια Οδηγία 13- απόφαση 303/2015 της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων), χωρίς να περιορίζεται αδικαιολόγητα ο ανταγωνισμός και ειδικά η πρόσβαση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στις Δημόσιες Συμβάσεις.

24. Επειδή, κατά πάγια νομολογία του ανώτατου ακυρωτικού δικαστηρίου της χώρας, οι πράξεις διακριτικής ευχέρειας υπάγονται στην κατηγορία των φύσει αιτιολογητέων πράξεων, δηλαδή εκείνων των οποίων ο έλεγχος είναι αδύνατος ή ατελής χωρίς την αναφορά των λόγων που τις στήριξαν (Π. Δαγτόγλου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, Εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, 2004, αρ. περ. 642 Β). Επειδή ο προσδιορισμός των ακραίων ορίων της διακριτικής ευχέρειας καθορίζεται: α) από το λογικό, κατά την κοινή πείρα και αντίληψη, περιεχόμενο της αόριστης αξιολογικής έννοιας σε συνδυασμό με την ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών της συγκεκριμένης περίπτωσης σε συνδυασμό προς τον επιδιωκόμενο από τον κανόνα αυτό σκοπό δημοσίου συμφέροντος, β) από την ισότητα κατά την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας, δηλαδή, την ίση κρίση ομοειδών νομικών και πραγματικών καταστάσεων γ) από την αρχή της χρηστής διοίκησης και δ) από την αρχή της αναλογικότητας ή της αναλογίας, σύμφωνα με την οποία το επαχθές μέτρο που επιβάλλεται στον διοικούμενο με τη διοικητική πράξη πρέπει να είναι αναγκαίο, πρόσφορο και ανάλογο προς το εξυπηρετούμενο δημόσιο συμφέρον ή ιδιωτικό προστατευόμενο συμφέρον στο πλαίσιο του σκοπού που επιδιώκει ο νόμος (βλ. Ε. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟ, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Τόμ. 2, 13η έκδ., 2010, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, αριθμ. 514).

25. Επειδή, **ο προσφεύγων** με τον πρώτο λόγο της προσφυγής του ισχυρίζεται ότι η απαίτηση της Διακήρυξης για συμμόρφωση σε πρότυπο μη σχετιζόμενο με το αντικείμενο της σύμβασης, είναι μη νόμιμη. Ειδικότερα, ισχυρίζεται ότι με τον επίμαχο όρο, άρθρο 2.2.7 περ. ε περί τήρησης συστήματος Διαχείρισης Καταπολέμησης της Δωροδοκίας για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και Ιδιωτικούς

Χώρους, η αναθέτουσα αρχή καθιερώνει, στην ουσία, ως λόγο αποκλεισμού την απουσία ενός προτύπου που περιορίζει τεχνητά τον ανταγωνισμό και παραβιάζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων, καθώς ευνοεί αδικαιολόγητα όσους οικονομικούς φορείς διαθέτουν το εν λόγω πρότυπο ISO κατά το χρόνο δημοσίευσης της διακήρυξης ..., παρ' ότι αυτό ούτε είναι πρόσφορο να αποδείξει τη μη συνδρομή του σχετικού λόγου αποκλεισμού του άρθρου 73 παρ. 1 περ. β του ν. 4412/2016, ούτε έχει οποιαδήποτε ειδική σχέση με το αντικείμενο του υπό ανάθεση έργου και δεν μπορεί να αποτελέσει κριτήριο αξιολόγησης της καταλληλότητας ενός οικονομικού φορέα να εκτελέσει με αποτελεσματικότητα το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης. Επικαλείται, περαιτέρω, τις παρούσες συνθήκες λόγω COVID-19 που δυσχεραίνουν και καθυστερούν την απόκτηση της σχετικής πιστοποίησης και παραθέτει χωρίο από τον επίσημο διαδικτυακό τόπο του ISO που αφορά στο εν λόγω πρότυπο.

Η αναθέτουσα αρχή ισχυρίζεται ότι η επίμαχη απαίτηση τελεί σε απόλυτη συνάφεια με το αντικείμενο της προκείμενης σύμβασης, διότι συμβάλλει στην αποτροπή συνθηκών κατά τη λειτουργία των οικονομικών φορέων που ευνοούν την ανάπτυξη πρακτικών δωροδοκίας, ως ενός από τα βασικά εγκλήματα διαφθοράς, ενώ η διάταξη του άρθρου 73 παρ. 1 β' του Ν. 4412/2016 την οποία επικαλείται η προσφεύγουσα, αφορά την αμετάκλητη καταδίκη για αδίκημα δωροδοκίας, δηλαδή έγκλημα που έχει ήδη τελεστεί στο παρελθόν και έχει διαγνωστεί και τιμωρηθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση. Επομένως η απαίτηση συμμόρφωσης προς το ανωτέρω πρότυπο δεν τελεί σε αντίθεση προς το άρθρο 73 παρ. 1 β' του ανωτέρω νόμου, αλλά συμβάλλει στην αποτροπή τέτοιων εγκλημάτων από τους οικονομικούς φορείς.

Ο παρεμβαίνων ισχυρίζεται ότι η επίμαχη απαίτηση τελεί σε απόλυτη συνάφεια με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης, καθώς συμβάλλει στην αποτροπή συνθηκών κατά τη λειτουργία των οικονομικών φορέων που ευνοούν την ανάπτυξη πρακτικών δωροδοκίας, ως ενός από τα πλέον διαδεδομένα εγκλήματα διαφθοράς. Το δε άρθρο 73 παρ. 1 περ.β του ν.4412/2016 αναφέρεται ειδικώς σε λόγο αποκλεισμού, δηλαδή στην τυχόν ύπαρξη

αμετάκλητης καταδίκης για αδίκημα δωροδοκίας, η οποία προδήλως, αφορά έγκλημα που έχει ήδη τελεστεί στο παρελθόν και έχει ήδη υπάρξει αμετάκλητος ποινικός καταλογισμός εις βάρος του υπαιτίου. Αντιθέτως, η απαίτηση απόδειξης της συμμόρφωσης με το πρότυπο ISO 37001:2016 ή μεταγενέστερο, αναφορικά με την εφαρμογή ενός συστήματος διαχείρισης καταπολέμησης της δωροδοκίας, με πεδίο εφαρμογής τις υπηρεσίες καθαριότητας, εξυπηρετεί εντελώς διαφορετικό σκοπό και δεν τελεί σε αντίθεση προς το άρθρο 73 παρ. 1 περ. β' του Ν. 4412/2012, διότι δεν αναφέρεται σε ήδη τελεσθέντα εγκλήματα δωροδοκίας, αλλά συμβάλλει, μέσω της πιστοποίησης κατάλληλων διαδικασιών και λειτουργιών, στην αποτροπή τέλει τέτοιων εγκλημάτων από τους οικονομικούς φορείς. Επίσης, ισχυρίζεται ότι ο προσφεύγων δοθείσας της μετάθεσης της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών για την 19-8-2020 διαθέτει ήδη επαρκή χρόνο προκειμένου να τύχει της σχετικής πιστοποίησης, αλλά και ότι ο ισχυρισμός του περί μη κατοχής του συγκεκριμένου προτύπου ISO από τις εταιρίες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της παροχής υπηρεσιών καθαριότητας, είναι όλως αναπόδεικτος αλλά και αβάσιμος, δοθέντος ότι, είναι αρκετοί οι οικονομικοί φορείς που διαθέτουν σχετική πιστοποίηση, μεταξύ των οποίων και η Εταιρία του και αναφέρει στοιχεία έτερου διαγωνισμού που αφορά σε υπηρεσίες εστίασης, στον οποίο απαιτούνταν οι ίδιες πιστοποιήσεις κατά ISO, όπου συμμετείχαν τέσσερις (4) οικονομικοί φορείς που δραστηριοποιούνται και στον τομέα της παροχής υπηρεσιών καθαρισμού.

Ο προσφεύγων με το Υπόμνημα του ισχυρίζεται ότι η μετάθεση στην καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών, δυνάμει της υπ' αρ. 1009/12-06-2020 απόφασης του Διοικητή της Αναθέτουσας Αρχής, επήλθε συνεπεία της άσκησης της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής η οποία θέτει θέμα νομιμότητας του επίμαχου όρου και δεν είναι δυνατόν ένας μη νόμιμος όρος να καθίσταται νόμιμος λόγω της μετάθεσης της προθεσμίας ενός διαγωνισμού που επήλθε βάσει μίας προδικαστικής προσφυγής. Περαιτέρω, ισχυρίζεται ότι δεν αποτελεί βάσιμο λόγο απόρριψης του πρώτου λόγου της

προδικαστικής προσφυγής το επιχείρημα ότι ο παρεμβαίνων γνωρίζει, όπως ισχυρίζεται, αρκετούς οικονομικούς φορείς που διαθέτουν το σχετικό πρότυπο, αλλά και ότι δεν προβάλλει οποιονδήποτε ισχυρισμό από τον οποίο να προκύπτει ότι το επίμαχο πρότυπο ISO είναι πρόσφορο να αποδείξει τη μη συνδρομή του σχετικού λόγου αποκλεισμού ή ότι έχει οποιαδήποτε ειδική σχέση με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης, το οποίο συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών καθαρισμού σε κτήρια νοσηλευτικού ιδρύματος. Ως προς δε τον ισχυρισμό της παρεμβαίνουσας ότι το επίμαχο πρότυπο ISO εξυπηρετεί διαφορετικό σκοπό και ότι δεν τελεί σε αντίθεση προς το άρθρο 73 παρ. 1 περ. β' του ν. 4412/2016, διότι δεν αναφέρεται σε ήδη τελεσθέντα εγκλήματα δωροδοκίας, αλλά συμβάλλει μέσω της πιστοποίησης κατάλληλων διαδικασιών στην αποτροπή τέλεσης τέτοιων εγκλημάτων από οικονομικούς φορείς, επισημαίνει ότι πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, καθώς, όπως και για το ζήτημα της δωροδοκίας ο νόμος έχει θεσπίσει συγκεκριμένο λόγο αποκλεισμού, ο οποίος περιορίζεται στην ύπαρξη αμετάκλητης ποινικής καταδίκης για σχετικό αδίκημα (άρθρο 73 παρ. 1 περ. β ν. 4412/2016) και δεν επεκτείνεται στην πρόληψη ενδεχόμενων μελλοντικών αδικημάτων.

26. Επειδή, στον επίσημο διαδικτυακό τόπο του Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης (International Organization for Standardization, <https://www.iso.org/standard/65034.html>) αναφέρεται ότι «το ISO 37001: 2016, καθορίζει απαιτήσεις και παρέχει οδηγίες για τη δημιουργία, την εφαρμογή, τη συντήρηση, τον έλεγχο και τη βελτίωση ενός συστήματος διαχείρισης της δωροδοκίας. Το σύστημα μπορεί να είναι αυτόνομο ή μπορεί να ενσωματωθεί σε ένα συνολικό σύστημα διαχείρισης. Το ISO 37001: 2016 αντιμετωπίζει τα ακόλουθα σε σχέση με τις δραστηριότητες του οργανισμού: · Δωροδοκία στον δημόσιο, ιδιωτικό και μη κερδοσκοπικό τομέα, · Δωροδοκία από τον οργανισμό, Δωροδοκία από το προσωπικό του οργανισμού που ενεργεί για λογαριασμό του οργανισμού ή προς όφελός του, Δωροδοκία από επιχειρηματικούς συνεργάτες του οργανισμού που ενεργεί για λογαριασμό του οργανισμού ή προς όφελός του, Δωροδοκία του οργανισμού, Δωροδοκία του προσωπικού του οργανισμού

σε σχέση με τις δραστηριότητες του οργανισμού, Δωροδοκία των επιχειρηματικών συνεργατών του οργανισμού σε σχέση με τις δραστηριότητες του οργανισμού, Άμεση και έμμεση δωροδοκία (π.χ. δωροδοκία που προσφέρεται ή γίνεται αποδεκτή μέσω ή από τρίτο μέρος). **Το ISO 37001: 2016 ισχύει μόνο για δωροδοκία. Καθορίζει απαιτήσεις και παρέχει καθοδήγηση για ένα σύστημα διαχείρισης που έχει σχεδιαστεί για να βοηθά έναν οργανισμό να αποτρέψει, να εντοπίζει και να ανταποκρίνεται στη δωροδοκία και να συμμορφώνεται με τους νόμους κατά της δωροδοκίας και τις εθελοντικές δεσμεύσεις που ισχύουν για τις δραστηριότητές του. Το ISO 37001: 2016 δεν αφορά συγκεκριμένα τις απάτες, τα καρτέλ και άλλα αδικήματα κατά της εμπιστοσύνης / του ανταγωνισμού, τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή άλλες δραστηριότητες που σχετίζονται με διεφθαρμένες πρακτικές, παρόλο που ένας οργανισμός μπορεί να επιλέξει να επεκτείνει το πεδίο του συστήματος διαχείρισης ώστε να συμπεριλάβει τέτοιες δραστηριότητες. Οι απαιτήσεις του ISO 37001: 2016 είναι γενικές και προορίζονται να ισχύουν για όλους τους οργανισμούς (ή τμήματα ενός οργανισμού), ανεξάρτητα από τον τύπο, το μέγεθος και τη φύση της δραστηριότητας και ανεξάρτητα από το δημόσιο, ιδιωτικό ή μη κερδοσκοπικό τομέα».**

27. Επειδή, σύμφωνα με τις ρητές και σαφείς διατάξεις του άρθρου 82 του ν. 4416/2016, που διέπουν την επίμαχη διαγωνιστική διαδικασία οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, δηλαδή καθίσταται εν προκειμένω, καταρχήν, νόμιμη η απαίτηση προσκόμισης σχετικών πιστοποιητικών η οποία ωστόσο θα πρέπει να συνάδει με τις γενικές αρχές του άρθρου 18 ν. 4412/2016. Οι αρχές, εξάλλου, της σχετικότητας, αναλογικότητας και αντικειμενικής σύνδεσης των όρων της σύμβασης με το αντικείμενο και τον σκοπό της σύμβασης πρέπει να ερμηνεύονται και υπό το πρίσμα της προστασίας του αποτελεσματικού, βιώσιμου και ουσιώδη ανταγωνισμού. Κατά συνέπεια, οι απαιτήσεις εκτέλεσης

μιας υπηρεσίας, ακόμη και αν καταρχήν παρίστανται ως θεμιτές, δεν θα πρέπει να διατυπώνονται με τρόπο τέτοιο, ώστε να αποκλείουν υποψηφίους αναδόχους, οι οποίοι υπό άλλη, ομοίως επαρκή για τη διασφάλιση του επιδιωκόμενου σκοπού, διατύπωση, θα μετείχαν, τονώνοντας έτσι τον ανταγωνισμό. Με τα ίδια κριτήρια, τέλος, της σχετικότητας με το αντικείμενο της σύμβασης και της αναλογικότητας πρέπει να επιλέγεται και η υποχρεωτική επί ποινή αποκλεισμού απαίτηση οι διαγωνιζόμενοι να διαθέτουν και να προσκομίζουν πιστοποιητικά διασφάλισης ποιότητας, ιδίως λαμβάνοντας υπόψη ότι κατά τη διατύπωση του άρθρου 82 του ν. 4412/2016 οι αναθέτουσες αρχές μπορούν και να μην απαιτούν κανένα τέτοιο πιστοποιητικό. Εν πάσει περιπτώσει οι σχετικές απαιτήσεις πρέπει να σχετίζονται με την ορθή και αποτελεσματική εκτέλεση της σύμβασης και να είναι συναφείς ποσοτικά και ποιοτικά με το αντικείμενο αυτής.

28. Επειδή, εν προκειμένω, η επίμαχη απαίτηση του άρθρου 2.2.7 περ. ε της διακήρυξης περί τήρησης «*Συστήματος Διαχείρισης Καταπολέμησης της Δωροδοκίας για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και Ιδιωτικούς Χώρους*, και η επακόλουθη απόδειξη πλήρωσης της δια της προσκόμισης (βλ. 2.2.9.2 Αποδεικτικά μέσα παρ. Β.5 περ.ε) Συστήματος Διαχείρισης Καταπολέμησης της Δωροδοκίας για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς Χώρους σύμφωνα με το πρότυπο ISO 37001 : 2016, ή μεταγενέστερο αυτού, όπως βασίμως ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή και ο παρεμβαίνων δεν τελεί σε αντίθεση προς το άρθρο 73 παρ. 1 β' του ν.4412/2016 και τούτο διότι η εν λόγω διάταξη του νόμου αφορά στην αμετάκλητη καταδίκη για αδίκημα δωροδοκίας, δηλαδή ήδη τετελεσμένο στο παρελθόν που έχει διαγνωστεί και τιμωρηθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, όπως βασίμως ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή και ο παρεμβαίνων, ενώ η επίμαχη απαίτηση της διακήρυξης συμβάλλει στην αποτροπή συνθηκών κατά τη λειτουργία των οικονομικών φορέων που ευνοούν την ανάπτυξη πρακτικών δωροδοκίας, ως ομοίως βασίμως ισχυρίζονται η αναθέτουσα αρχή και ο παρεμβαίνων. Εν πάσει περιπτώσει, ένας προληπτικός

και αποτρεπτικός μηχανισμός, όπως εν προκειμένω αποτελεί η επίμαχη απαίτηση περί κατοχής και εφαρμογής *Συστήματος Διαχείρισης Καταπολέμησης της Δωροδοκίας* από τους οικονομικούς φορείς και τον αναδειχθέντα ανάδοχο, ουδόλως αντιστρατεύεται το νόμο 4412/2016, εξάλλου, θα πρέπει να αναφερθεί ότι παράλληλα με το ν. 4412/2016, υφίσταται και το «*Σύμφωνο ακεραιότητας*» (<http://integritypact.gr/>), ως εθελούσιος προληπτικός, αποτρεπτικός και διορθωτικός μηχανισμός όπου η αναθέτουσα αρχή και οι υποψήφιοι ανάδοχοι δεσμεύονται να παρέχουν επαρκή πληροφόρηση στην Διεθνή Διαφάνεια Ελλάδος, προκειμένου η τελευταία να είναι σε θέση να επισημάνει πιθανές διαδικαστικές παρατυπίες, να προτείνει εγκαίρως διορθωτικά μέτρα και να παρακολουθήσει την συμμόρφωση με αυτά. Αν ήθελε υποτεθεί ότι οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος ήταν βάσιμοι, ήτοι ότι παρά τω νόμω εισάγεται ένας επιπλέον λόγος αποκλεισμού που αφορά σε δωροδοκία, πέραν δηλαδή των σχετικώς προβλεπόμενων στο άρθρο 73 του ν. 4412/2016, τότε, κατ' αναλογία, δεν θα υφίστατο λόγος ύπαρξης και της παρ. 2 του άρθρου 82 περί προτύπων περιβαλλοντικής διαχείρισης καθόσον ούτως ή άλλως οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να τηρούν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και ομοίως συνιστά υποχρεωτικό λόγο αποκλεισμού, εφόσον περιληφθεί στα έγγραφα της σύμβασης. Επομένως, ο σχετικός ισχυρισμός του προσφεύγοντος απορρίπτεται ως αβάσιμος. ΩΣΤΟΣΟ, το επίμαχο πρότυπο αφορά σε **γενικές απαιτήσεις** σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στη σκ. 26 της παρούσας και παρέχει οδηγίες για τη δημιουργία, την εφαρμογή, τη συντήρηση, τον έλεγχο και τη βελτίωση ενός συστήματος διαχείρισης της δωροδοκίας, δηλαδή δεν προκύπτει ποια είναι η ειδική σχέση με το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης, το οποίο συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών καθαρισμού σε κτήρια νοσηλευτικού ιδρύματος, όπως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, ούτε βέβαια η αναθέτουσα αρχή αιτιολογεί νομίμως την οικεία απαίτηση πέραν της απλής αναφοράς της ότι τελεί σε απόλυτη συνάφεια με το αντικείμενο της προκειμένης σύμβασης, ούτε όμως επικαλείται ότι συγκεκριμένα σε διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαρισμού έχουν παρατηρηθεί φαινόμενα δωροδοκίας, ώστε να

κριθεί ότι η εν λόγω απαίτηση, την οποία θέσπισε κατ' ενάσκηση της διακριτικής ευχέρειας της δεν τελεί σε δυσαναλογία με τον επιδιωκόμενο στόχο που είναι η τόνωση του ανταγωνισμού (βλ. σκ. 27 της παρούσας). Εξάλλου, ο ισχυρισμός της αναθέτουσας αρχής ότι η κατοχή του εν λόγω προτύπου συμβάλλει στην αποτροπή συνθηκών κατά τη λειτουργία των οικονομικών φορέων που ευνοούν την ανάπτυξη πρακτικών δωροδοκίας, ως ενός από τα βασικά εγκλήματα διαφθοράς, αφορά στο σύνολο των δημοσίων συμβάσεων και όχι ειδικά τις συμβάσεις καθαριότητας, ώστε να αιτιολογείται η εν λόγω απαίτηση στη συγκεκριμένη σύμβαση, πέραν της απαίτησης περί μη ύπαρξης αμετάκλητης δικαστικής απόφαση για την τέλεση του αδικήματος της δωροδοκίας. Επομένως, ο επίμαχος όρος ο οποίος θεσπίσθηκε κατ' ενάσκηση της διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής, πάσχει ακυρότητας, προεχόντως λόγω πλημμελούς αιτιολογίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ. σκέψη 24 της παρούσας). Αναφορικά με τον ισχυρισμό του παρεμβαίνοντος ότι ο προσφεύγων έχει επαρκή πλέον χρόνο προς έκδοση του επίμαχου προτύπου, λόγω της μετάθεσης της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής των προσφορών, απορρίπτεται ως αβάσιμος, ως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, και τούτο διότι δεν δύναται ο επίμαχος όρος να κριθεί εν προκειμένω νόμιμος λόγω της μετάθεσης της καταληκτικής ημερομηνίας κατάθεσης προσφορών που επήλθε βάσει της υπό εξέταση προδικαστικής προσφυγής. Θα πρέπει ωστόσο, να σημειωθεί ότι ουδόλως επιχειρεί ο προσφεύγων, πολλώ δε μάλλον δεν προβάλλει ισχυρισμό περί τυχόν μέτρων τα οποία λαμβάνει που δύναται υπό προϋποθέσεις να αποτελέσουν ισοδύναμο στο οικείο πρότυπο, ως ευχερώς και ευλόγως θα εδύνατο δοθέντος ότι η διαφθορά στις δημόσιες συμβάσεις δεν αποτελεί καινοφανές φαινόμενο. Ομοίως απορριπτέος κρίνεται και ο ισχυρισμός του παρεμβαίνοντος περί έτερων φορέων που διαθέτουν το εν λόγω πρότυπο και τούτο διότι αναφέρεται σε διαφορετικό αντικείμενο παροχής υπηρεσιών και εν προκειμένω υπηρεσίες εστίασης και σίτισης. Αναφορικά με τον επάλληλο ισχυρισμό του προσφεύγοντος ότι το πρώτον η οικεία απαίτηση, εμφανίζεται στην επίμαχη διακήρυξη, ενώ οι παρελθούσες δεν τον περιείχαν, απορρίπτεται ως απαράδεκτος, προεχόντως λόγω της αρχής της αυτοτέλειας κάθε

διαγωνιστικής διαδικασίας (ΣΤΕ ΕΑ 200, 72/2015, 269/2014, 416, 215-216/2013 κ.ά.) που παγίως διέπει τις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων. Συνεπώς, ο πρώτος λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός, κατά τα αναλυτικά ως άνω εκτεθέντα, προεχόντως λόγω πλημμελούς αιτιολογίας, οι δε όροι των άρθρων 2.2.7 ε) και 2.2.9.2 Β.5 ε) της διακήρυξης πάσχουν ακυρότητας.

29. Επειδή αναφορικά με τον 2^ο λόγο της προσφυγής, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι δεν είναι νόμιμη η απαίτηση της Διακήρυξης για συμμόρφωση εκμισθωτή εξοπλισμού σε πρότυπα μη σχετιζόμενα με το αντικείμενο της μίσθωσης, ως απαιτείται από το συνδυασμό των άρθρων 2.4.3.2 « Τεχνική Προσφορά» της διακήρυξης και 5 περ. 15 του Παραρτήματος Ι - Τεχνικές Προδιαγραφές - Αναλυτική Περιγραφή της Διακήρυξης (σελ. 69) που αφορούν σε κοντέινερ (press container) για συλλογή απορριμμάτων οικιακού τύπου χωρητικότητας τουλάχιστον 20 κυβικών, με μίσθωση ή ιδιόκτητο. Ειδικότερα, ισχυρίζεται ότι πρόκειται για τρίτο, που απλώς θα εκμισθώνει στον ανάδοχο ειδικό κάδο για τα απορρίμματα των νοσοκομείων, χωρίς καμία απολύτως άλλη συμμετοχή στο έργο καθαριότητας του αναδόχου, επομένως η ως άνω απαίτηση που απαιτεί την κατοχή των προτύπων του άρθρου 2.2.7 της διακήρυξης δεν δικαιολογείται για μια εταιρεία ή μια ατομική επιχείρηση η οποία δεν δραστηριοποιείται στην παροχή υπηρεσιών καθαριότητας, αλλά ασκεί απλά εμπορική δραστηριότητα μισθώνοντας μηχανήματα διαφόρων ειδών ή η οποία στην προκειμένη περίπτωση δεν πρόκειται να αναμιχθεί στην εκτέλεση της σύμβασης με κανέναν τρόπο. Επομένως, ισχυρίζεται, ότι οι εν λόγω απαιτήσεις είναι ασύμβατες με το αντικείμενο της μίσθωσης και τον ρόλο του εκμισθωτή του κοντέινερ στη σύμβαση, ο οποίος θα αναλάβει απλώς την υποχρέωση να παρέχει στον μισθωτή - υποψήφιο ανάδοχο τη χρήση του κοντέινερ για όσο διαρκεί η σύμβαση και ο μισθωτής θα αναλάβει την υποχρέωση να καταβάλει το συμφωνημένο μίσθωμα, ούτε τίθεται ζήτημα υπεργολαβικής ανάθεσης μέρους της σύμβασης, καθώς αφ' εαυτής η μίσθωση ενός κοντέινερ και πιο συγκεκριμένα ενός press container, το οποίο αποτελεί μεταλλικό συμπιεστή

απορριμμάτων, δεν συνδέεται με την εκτέλεση κάποιας εργασίας, η οποία δεν δύναται να παρασχεθεί από τον μισθωτή του επίμαχου είδους και απαιτεί την υπεργολαβική ανάθεση μέρους της σύμβασης. Ακόμα και σ' αυτή την περίπτωση, όμως, δεν υφίσταται ουδείς λόγος που να δικαιολογεί την ενσωμάτωση στη διακήρυξη όρου που να απαιτεί την μίσθωση του επίμαχου κοντέινερ από οικονομικό φορέα, ο οποίος να διαθέτει τα ανωτέρω πρότυπα ISO, τα οποία δεν σχετίζονται ούτε με το αντικείμενο της μίσθωσης ούτε με την καταλληλότητα του μισθίου για την χρήση για την οποία προορίζεται για την εκτέλεση της επίμαχης σύμβασης ούτε με τον ρόλο του εκμισθωτή στην εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Τέλος, παραθέτει και την με αρ. 301/2020 Απόφαση ΑΕΠΠ που αφορούσε σε προσφυγή κατά όρων διακήρυξης της αναθέτουσας αρχής και περιείχε όρο περί κατοχής έτερων προτύπων από τον εκμισθωτή, ισχυριζόμενος ότι η αναθέτουσα αρχή εξακολουθεί να θέτει μη νομίμως απαιτήσεις περί κατοχής προτύπων αν και διαφορετικών από τα κριθέντα στην ως άνω απόφαση.

Η αναθέτουσα αρχή ισχυρίζεται ότι συμμορφώθηκε με το σκεπτικό 18 της υπ' αριθ. 301/2020 απόφασης του 2ου κλιμακίου της ΑΕΠΠ που αφορούσε την προηγούμενη διακήρυξη με αριθ. 140/2019, δηλαδή να ακυρωθούν μόνο οι όροι των άρθρων 2.2.7 δ) και 2.2.9.2 Β.5 δ), και δεν συμπεριέλαβε στην νέα του διακήρυξη με αριθ. ... την απαίτηση για κατοχή από τους Ενδιαφερομένους οικονομικούς φορείς που εκμισθώνουν κοντέινερ (press container) του συγκεκριμένου προτύπου ISO 27001:2013 «Πιστοποιητικό που εκδίδεται από ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα για το Σύστημα Διαχείρισης ασφάλειας Πληροφοριών για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς Χώρους ISO 27001:2013)». Συνεπώς η διακήρυξη ... δεν αναιρεί την υπ' αριθ. 301/2020 απόφαση του 2ου κλιμακίου της ΑΕΠΠ αλλά απεναντίας συμμορφώνεται με αυτή και είναι νόμιμη η απαίτηση της, για την συμμόρφωση προς τα προβλεπόμενα συστήματα ποιότητας και από μέρους του εκμισθωτή του press container, διότι η διάθεση και χρήση του αποτελεί μέρος του συμβατικού αντικειμένου και επομένως δικαιολογείται η θέσπιση των

σχετικών απαιτήσεων και για την επιχείρηση που διαθέτει το συγκεκριμένο εξοπλισμό.

Ο παρεμβαίνων ισχυρίζεται ότι, κατά το μέρος που η προσφυγή διατηρεί το αντικείμενό της, δοθέντος ότι παρασχέθηκαν σχετικές διευκρινήσεις από την ανάθετουσα αρχή και αναφορικά με τη συμμόρφωση του εκμισθωτή press container στα κάτωθι πρότυπα : ISO 9001:2015 ή μεταγενέστερο, ISO 14001:2015, και ΕΛΟΤ 18001:2008 / OHSAS 18001:2007 είναι απολύτως νόμιμη και δικαιολογημένη, διότι πρόκειται για εξοπλισμό συλλογής (και συμπίεσης) απορριμμάτων στους χώρους του Νοσοκομείου, η χρησιμοποίηση του οποίου, τόσο κατά την μεταφορά του όσο και κατά την παραμονή του στους χώρους του Νοσοκομείου και την εν συνεχεία μεταφορά του εκτός των χώρων του Ιδρύματος, σχετίζεται άμεσα με την εκτέλεση της σύμβασης υπηρεσιών καθαριότητας.

Ο προσφεύγων με το Υπόμνημα του ισχυρίζεται ότι, όπως έχει ήδη κριθεί (ΑΕΠΠ 301/2020), ο εκμισθωτής δεν έχει καμία απολύτως άλλη συμμετοχή στο έργο καθαριότητας του αναδόχου πλην της επίμαχης μισθωτικής σχέσης παρά τους περί του αντιθέτου ισχυρισμούς του παρεμβαίνοντος που όλως αβασίμως επιχειρεί να δικαιολογήσει τη συγκεκριμένη απαίτηση της Διακήρυξης, ισχυριζόμενος ότι «πρόκειται για εξοπλισμό συλλογής (και συμπίεσης) απορριμμάτων στους χώρους του Νοσοκομείου, η χρησιμοποίηση του οποίου, τόσο κατά τη μεταφορά του όσο και κατά την παραμονή του στους χώρους του Νοσοκομείου και την εν συνεχεία μεταφορά τους εκτός των χώρων του Ιδρύματος, σχετίζεται άμεσα με την εκτέλεση της σύμβασης υπηρεσιών καθαριότητας».

32. Επειδή, εν προκειμένω, με τις υπ' αριθ. πρωτ. 25397/10-6-2020 νομίμως παρασχεθείσες έγγραφες διευκρινίσεις της αναθέτουσας Αρχής, που βρίσκονται αναρτημένες στο ΕΣΗΔΗΣ, ορίζεται ότι σε περίπτωση μίσθωσης του press container από άλλον οικονομικό φορέα, «... ο φορέας αυτός πρέπει να διαθέτει τα παρακάτω πρότυπα διασφάλισης ποιότητας: • Πιστοποιητικό που

εκδίδεται από ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα για το Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και Ιδιωτικούς Χώρους (ISO 9001:2015). • Πιστοποιητικό που εκδίδεται από ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα για την Περιβαλλοντική Διαχείριση για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και Ιδιωτικούς Χώρους (ISO 14001:2015). • Πιστοποιητικό που εκδίδεται από ανεξάρτητο διαπιστευμένο φορέα για το Σύστημα Διαχείρισης της Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και Ιδιωτικούς Χώρους, σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ 18001:2008 / OHSAS 18001:2007)». Επομένως, όπως βασίμως ισχυρίζεται ο παρεμβαίνων παρά την αρχική πρόβλεψη του άρθρου 5 περ. 15 του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης, για τον οικονομικό φορέα που τυχόν εκμισθώνει στον ανάδοχο το ζητούμενο press container, δεν απαιτείται πλέον η τήρηση Συστήματος Διαχείρισης Καταπολέμησης της Δωροδοκίας για το πεδίο εφαρμογής Γενικές Υπηρεσίες καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς Χώρους σύμφωνα με το πρότυπο ISO 37001 : 2016. Παράλληλα, η απαίτηση πιστοποίησης για την Κοινωνική Υπευθυνότητα, σύμφωνα με το πρότυπο ISO 26000:2010 ήδη δεν περιλαμβάνετο στους όρους της διακήρυξης, με συνέπεια να καθίστανται κατά το μέρος αυτό άνευ αντικειμένου οι ισχυρισμοί του προσφεύγοντος με τους οποίους προβάλλεται ότι μη νομίμως ζητούνται οι αναφερόμενες στην παρ. 2.2.7. της διακήρυξης πιστοποιήσεις (και) για τον εκμισθωτή του press container. Και τούτο διότι οι εν θέματι διευκρινίσεις δεν επιβεβαιώνουν το περιεχόμενο της διακήρυξης αλλά το αποσαφηνίζουν παρέχοντας κάποιο κρίσιμο νέο στοιχείο που επηρεάζει τη δυνατότητα υποβολής προσφοράς των συμμετεχόντων, και εντάσσονται στους όρους της διακήρυξης (βλ. σκ. 20-21).

33. Επειδή περαιτέρω, με την με αρ. 301/2020 Απόφαση ΑΕΠΠ (σκ.16) είχε κριθεί ότι «...είναι μη νόμιμο να ζητείται να διαθέτει την πιο πάνω πιστοποίηση και επιπλέον και πιστοποιητικό διασφάλισης ποιότητας συστήματος για την εταιρική κοινωνική ευθύνη (ISO 26000:2010 ή μεταγενέστερο) ο

εκμισθωτής press container. Τούτο δε, πολύ περισσότερο που πρόκειται για τρίτο, που απλώς θα εκμισθώσει στον ανάδοχο ειδικό κάδο για τα απορρίμματα των νοσοκομείων, χωρίς καμία απολύτως άλλη συμμετοχή στο έργο καθαριότητας του αναδόχου.... Συνακόλουθα, και ο δεύτερος λόγος της κρινόμενης προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός.

34. Επειδή, όπως βασίμως ισχυρίζεται ο προσφεύγων, παρότι τα επίμαχα πρότυπα σχετίζονται όλα με το πεδίο εφαρμογής «Γενικές Υπηρεσίες Καθαριότητας σε δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους» ως προς τη Διαχείριση Ποιότητας, την Περιβαλλοντική Διαχείριση και τη διαχείριση της Υγείας και της Ασφάλειας της Εργασίας, είναι εν τέλει ασύμβατα με το αντικείμενο της μίσθωσης και τον ρόλο του εκμισθωτή του κοντέινερ στη σύμβαση, και τούτο διότι ο εκμισθωτής δεν έχει καμία απολύτως άλλη συμμετοχή στο έργο καθαριότητας του αναδόχου πλην της επίμαχης μισθωτικής σχέσης, απορριπτόμενων των περί του αντιθέτου ισχυρισμούς του παρεμβαίνοντος. Εξάλλου, οι εν λόγω υπηρεσίες θα παρέχονται από τον υποψήφιο οικονομικό φορέα ή υπεργολάβο του και όχι από έναν απλό εκμισθωτή press container, ο οποίος δεν θα έχει καμία ανάμιξη στην εκτέλεση της σύμβασης και ο ρόλος του θα εξαντλείται στην εκμίσθωση του επίμαχου container. Ομοίως απορρίπτεται και ο ισχυρισμός της αναθέτουσας αρχής ότι η διάθεση και χρήση του press container αποτελεί μέρος του συμβατικού αντικειμένου και άρα δικαιολογείται η θέσπιση των σχετικών απαιτήσεων και για την επιχείρηση που διαθέτει το συγκεκριμένο εξοπλισμό και τούτο διότι η μίσθωση ενός κοντέινερ και πιο συγκεκριμένα ενός press container, το οποίο αποτελεί μεταλλικό συμπιεστή απορριμμάτων, δεν συνδέεται με την εκτέλεση κάποιας εργασίας, η οποία δεν δύναται να παρασχεθεί από τον μισθωτή του επίμαχου είδους και απαιτεί την υπεργολαβική ανάθεση μέρους της σύμβασης, ούτε η αναθέτουσα αρχή ή ο παρεμβαίνων προβάλλουν ισχυρισμό ότι απαιτείται ειδική προς τούτο άδεια. Επομένως, δεν προκύπτει ότι υφίσταται λόγος που να δικαιολογεί την ενσωμάτωση στη διακήρυξη όρου που να απαιτεί την μίσθωση του επίμαχου κοντέινερ από οικονομικό φορέα, ο οποίος να διαθέτει τα ανωτέρω πρότυπα

ISO, τα οποία δεν σχετίζονται ούτε με το αντικείμενο της μίσθωσης ούτε με την καταλληλότητα του μισθίου για την χρήση για την οποία προορίζεται για την εκτέλεση της επίμαχης σύμβασης ούτε με τον ρόλο του εκμισθωτή στην εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης που αφορά σε καθαριότητα δημόσιων χώρων. Συνεπώς, και ο δεύτερος λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός, οι δε διατάξεις της περ. 15 της ενότητας 5 «ΥΛΙΚΑ-ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ του **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ Ι – Τεχνικές Προδιαγραφές - Αναλυτική Περιγραφή**, πάσχουν ακυρότητας, ως προς την απαίτηση κατοχής των ως άνω προτύπων, ως αυτά διευκρινίσθηκαν, από τον εκμισθωτή.

35. Επειδή, ενόψει των αρχών της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων και της διαφάνειας των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων, σε περίπτωση, όπως η παρούσα, ακύρωσης μίας ή περισσότερων διατάξεων της διακήρυξης που ρυθμίζουν τις προϋποθέσεις παραδεκτού των προσφορών, πρέπει να ακυρωθεί η διακήρυξη στο σύνολό της (πρβλ. ΣτΕ 1135/2010, ΕΑ 1089/2009, ΣτΕ 2951-52/2004 επταμ. και απόφαση ΔΕΚ στην υπόθεση C-448/2001, ENV AG κ.λπ., Συλλ. 2003, σελ. Ι-14527, σκέψεις 92-95). Συνεπώς, η προσβαλλόμενη διακήρυξη του ανωτέρω διαγωνισμού πρέπει να ακυρωθεί στο σύνολό της.

36. Επειδή, γίνεται δεκτή η εισήγηση.

37. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω η υπό εξέταση προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή.

38. Επειδή κατ' ακολουθία σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 363 του ν. 4412/2016, πρέπει να επιστραφεί το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων, ως αυτό αναφέρεται στη σκέψη 1 της παρούσας.

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την προδικαστική προσφυγή κατά το σκεπτικό.

Αριθμός απόφασης: 818/2020

Απορρίπτει την παρέμβαση

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη κατά το σκεπτικό.

Διατάσσει την επιστροφή του παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 17.07.2020 και εκδόθηκε στις 20 Ιουλίου 2020 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Μιχάλης Π. Σειραδάκης

Ελένη Χούλη